JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1857. Woensdag 23 September. N°. 76.

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java* . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, zoo [illegible] mogelijk.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddag

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 13den Julij 1857 no. 41, is aan den op zijn verzoek eervol ontslagen 1sten luitenant der schutterij te Buitenzorg D. S. G. Mentel, vergunning verleend tot het blijven dragen van den uniform en de onderscheidingsteekenen, verbonden aan den laatstelijk door hem bekleeden rang bij de gemelde schutterij.

Bij besluit van den Gouverneur Generaal van 20 September 1857 [illegible] aan het lid in den raad van Nederlandsch Indie *A. H. [illegible] de Kock*, wegens ziekte, verleend een verlof naar Nederland.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de 2de commies bij de directie der cultures *J. H. S. G. Rijnbende*.

Benoemd

Bij de Algemeene Rekenkamer.

Tot [illegible] de secretaris van die kamer *J. W. van Weeldren*.
Tot secretaris, de ambtenaar op wachtgeld *G. H. Rensing*, laatst secretaris van den directeur generaal van financien.

Tot assistent-resident van Tebing-Tingie, residentie Palembang, de secretaris der residentie Banjoemaas *J. C. W.* baron *van Heeckeren tot Walien*.
Tot secretaris der residentie Banjoemaas, *W. C. Happé*, ambtenaar op wachtgeld, van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatstelijk secretaris der residentie Borneo's Zuid- en Ooster-afdeeling.

Opgedragen:

De functien van ontvanger van het regt van successie onder onchristenen te Batavia, aan jhr. *W. B. G. A. L. du Peijrou van Breugel*, collecteur van het klein zegel, tevens ontvanger van het regt van successie en overgang onder christenen aldaar.

Militaire Departement.

Ontslagen.

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, de adjunct-intendant der militaire administratie *J. Revius*.

Advertentien.

Landmail van September.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert belanghebbenden dat, de 2de mail-stoomer in Sept. den 26sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Vrijdag den 25sten September aanstaande:
des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch Indië, China, enz., enz.
des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Postkantoor.

De sluiting der postpakketten voor Padang en Benkoelen per het stoomschip *Palembang*, zal te Weltevreden plaats hebben op Vrijdag den 25sten dezer, des namiddags ten 5 ure.

Vendutien

Donderdag 24 September, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

en

op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door *John Pryce & Co.*

Vrijdag 25 September, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

Zaturdag 26 September, voor 's lands kleeding- en provisiepakhuizen.

en

in het locaal der Beurs.

Maandag 28 September, ten 10 ure, voor 's lands kleeding- en provisiepakhuizen.

en

Wegens vertrek, ten huize van den hoogedelgestr. heer Mr. *P. [illegible]veld van Hulten*, te Parapattan, op den weg naar Menteng, door *Gebr. Rozelje & Co.*

Zaturdag 3 October, des voormiddags 10 uur, in het locaal der [illegible], door den deurwaarder *J. A. C. Helder*.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van [illegible] worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Agenten der Soerabaijasche Weeskamer te Bezoekie: *J. F. Phefferkorn, Johannes Dell[illegible] [illegible] F. Ipenburg*.

Door den executeur testamentair te Soerabaya: van wijlen den heer *Frederik Willem Engels*.

Vertrekkende Personen.

D. L. C. van Blommesteijn; — *[illegible] H. van der Wedden*. — *Johan Arathoon*. — *R. G. Schrok*.

Advertentiën.

Getrouwd:

J. J. M. O[illegible]KMAN
met
M. L. SCHULTZ.

SAMARANG, 5 *September* 1857. (2816)

Bevallen van een' ZOON, [illegible] *H. Sijthoff, Bekking*.

GRISSEE, 11 *September* 1857. (2854)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *S. Quetaker*, geliefde echtgenoot van

(2846) F. NEUMANN.

POERWEREDJO, 13 *September* 1857.

Bevallen van eenen dood geboren Zoon *Elisabeth Andreas*, geliefde echtgenoote van

(2848) Ph. J. FRANK.

BATAVIA, 16 *September* 1857.

Eenige kennisgave.

Bevallen van een' ZOON, *G. A. Suermondt, Geselschap*.

BATAVIA, 20 *September* 1857. (2865)

Eenige kennisgeving.

Op den 30sten Mei j.l, overleed te Rotterdam, mijnen geliefden vader, den heer *Willem van Houten*, in den ouderdom van bijna 79 jaren.

(2870) VAN HOUTEN.

BILLITON, 16 *September* 1857.

Op heden ontvangen wij de treurige tijding van het overlijden op den 14den Junij ll. van onzen geliefden Vader en Behuwdvader, de Heer **JOHANNES CORNELIS VAN DER MEULEN**, in den ouderdom van 55 jaren, aan boord van het Ned. Schip **Nederland**, kapt. *P. Huidekoper*, op de hoogte van St. Helena. Diep betreurd door de achtergelatene betrekkingen.

S. J. VAN DER MEULEN.
G. K. VAN DER MEULEN.
C. F. A. PERSILLE.
(2863) H. J. PERSILLE.
Van der Meulen.

BATAVIA, 20 *September* 1857.

Eenige kennisgeving.

Op 29 Augustus 1857 is te Bidara Tjina overleden, *Wilhelm Ferdinand Sigismund*, jongst zoontje van

W. F. G. POOL.
(2819) C. H. POOL, geb. *Döbel*.

BATAVIA, 17 September 1857.

Werd ons ouderlijk hart juist vóór een jaar gevoelig getroffen, door het verlies van twee onzer zoontjes, niet minder treuren wij heden over het verlies van ons jongste dochtertje *Louisa Margaretha* in den aanvalligen leeftijd van bijna 7 jaren.

(2886) J. R. LANGE.
M. L. O. LANGE,
de Wit.

Wegens omstandigheden worden belangstellenden verzocht, deze ook als bijzondere kennisgeving te willen aannemen.

Vendutie

op Donderdag 24 September 1857,

voor het Commissiehuis van *Van Slooten, Morgan & Co.*, van diverse lijnwaden, provisien, dranken, goudwerken, brillanten, en ten 11 ure precies van het perceel, gelegen in Blok M, deel 3, Sectie III, No. 296, buurt of wijk Kebon Sirie, bij de verponding geregistreerd onder No. 8828, laatstelijk bewoond door den Heer *Voget*. (2851)

Op de Vendutie van Donderdag 24 dezer, zullen almede worden verkocht:

10 picols geel Koper.
100 Jattiehouten Balken.
100 Rasamala Balken.
Meubelen, enz.
2 vaten Roode wijn.
50 kistjes Vruchten op water.

(2881) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Hout-Vendutie

op Donderdag, den 24 September 1857,
à 2 pCt. Vendu Salaris
door *John Pryce & Co.* op het Heemradenplein,
van eene partij Jattiehouten Balken en Doodkistplanken. (2858)

Vendutie

op Vrijdag 25 September 1857,

voor het Commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*, van Lijnwaden, bonte en witte Hemden, ijzeren Geldkisten. Terpentijnolie, Engelsche Zadels, Behangselpapier, Waschstellen, puike Boter enz. (2843)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Vrijdag mede verkoopen:

1 partij Nibong houten Sparren en Daklatten, 40/4 vaten Boter, ruwe Drilling, een partijtje zijden Verfstoffen en 6 ijzeren Ledikanten.

(2879) ABEELEN, DENNISON & Co

HET KUSTLICHT. (*vervolg.*)

»Gij heet VISSER, niet waar? VISSER?" vroeg LE GRAND [illegible]delijk, na eene lange pauze en op een somberen toon. — »Het is de naam mijner moeder," antwoordde de jongman. »Mijne bloedverwanten wilden, dat men mij naar haar zou noemen. De naam van mijn vader is DE GROOT." — »Uwe bloedverwanten hebben daaraan zeer wel gedaan!" riep LE GRAND, terwijl hij opsprong en de kamer verliet.

»Mijn hemel, wat deert uw vader?" vroeg de jongeling verschrikt aan het meisje. »Zou ik iets gezegd hebben, dat hem beleedigde? — »Mijn vader is dikwijls zeer prikkelbaar," antwoordde ADRIANA eenigzins verlegen. »Gij zeidet dat uw vader zichzelven en uwe moeder door het spel ongelukkig had gemaakt. Hij hoort zoo iets niet gaarne; want hij is — ik wil zeggen, hij was," dus verbeterde zij terstond haar gezegde, »zelf een hartstogtelijk speler. Ook nu speelt hij nog gaarne, als hij niets anders te doen heeft. uren lang piquet. Wanneer gij weer beter zijt, zult gij hem ook niet kunnen ontgaan. Bovendien beeldt hij zich in, de mogelijke kansen van het spel, bovenal van het hazardspel, juist te kunnen berekenen; en toch heb ik hem altijd zien verliezen." — »Ik kan mij dit gemakkelijk verklaren," gaf de jongman glimlagchend ten antwoord. »Uw vader is, zoo als ik vernam, een liefhebber van sterrekunde, eene wetenschap, die inzonderheid op berekeningen berust. Het is hem derhalve meer te doen om het resultaat van ingewikkelde combinatiën, dan om het spel als tijdverdrijf. Dat hij de kansen van het laatste meent te kunnen doorgronden, ja zelfs te beheerschen, verwondert mij niet, zelfs al mogt hij dit tot bijgeloof drijven. Ik heb eens een sterrekundige gekend, die atheist was, en, uit vrees voor spoken, nooit in eene donkere kamer zou zijn gebleven. Maar zeg mij eens, mejuffer! hoe kan uw vader sterrekundige waarnemingen doen? Ik zie niets van een observatorium. of iets dergelijks," — »Wanneer gij maar eens zoo ver zijt, dat gij uwe kamer kunt verlaten, dan zal ik u naar ons paviljoen aan den oever der zee brengen," gaf ADRIANA op een vrolijken toon ten antwoord. »O, het is daar zoo lief! Aan de eene zijde heeft men het gezigt op de uitgestrekte zee, aan de andere op de met sneeuw bedekte *fields*. Gij zult verrukt wezen. Dit paviljoen nu, moet gij weten, heeft mijn vader tot een allerliefst observatorium doen inrigten. Ik mag er echter zelden heengaan, en dan nooit zonder hem. Hij beweert dat ik het een of ander werktuig in wanorde zou kunnen brengen, ofschoon ik er met geen vinger zou aanraken. Slechts de oude JEAN heeft het voorregt om er alleen heen te gaan, en, als het schoon gemaakt moet worden, dit te doen."

»Hoe lang woont gij reeds in dezen afgelegen hoek der aarde?" vroeg de luitenant, na eene pode. — »Het is nu haast drie jaar," gaf ADRIANA met een somberen blik ten antwoord. Vroeger waren wij nu eens hier, dan daar, in groote steden, in badplaatsen, en dergelijken. Het onvaste leven was eene ware plaag. Ik dankte God, toen wij van Christiania — waarheen mijn vader eene reis deed, om oude schulden te innen, zoo als hij zeide — herwaarts kwamen, en ons hier vestigden, ofschoon dan ook alleen des winters. Het is hier zoo lief en vertrouwelijk, hoe eenzaam het anders ook wezen moge. Voor het overige bevind ik mij eerst sedert mijn achtiende jaar bij vader; voor dien tijd was ik op eene kostschool te Amsterdam, en had hem slechts een- of tweemaal gezien."

LE GRAND trad thans de kamer binnen. Een kerel als een boom, die in zijn voorkomen iets van een zeeman had, droeg hem eene dampende kom punsch na.

»Neem mij niet kwalijk," begon LE GRAND, tot den luitenant gekeerd, dat ik u daar straks zoo op eens verliet; er schoot mij op dat oogenblik iets te binnen, dat ik juist te doen had. — Zet de punsch daar maar neer, JEAN! — Gij drinkt immers een glas mee? Niet? Eens sloeg eene bramra mij den arm stuk! ik reisde namelijk als passagier; ik kreeg eene erge wondkoorts; maar de punsch heeft mij geen kwaad gedaan. Na,

Zaturdag den 26sten September 1857,

zullen op publieke Vendutie executoriaal worden verkocht op de Beurs te Batavia des ochtends ten tien ure, de perceelen, bekend onder den naam van **Kampong Macassar**, breeder omschreven in de Javasche Courant dd. 19 Augustus 1857 en toebehoorende aan den heer *H. B. Kellens*, gepensioneerd kapitein van het O. I. Leger.

De Advocaat en Procureur,

(2856) Mr. H. BETH.

VENDUTIE

op Maandag den 28 September 1857,

wegens vertrek, ten huize van den HoogEdel Gestr. heer Mr. **P. Brunsveld van Hulten**, te Parapattan, op den weg naar Menteng,

door *Gebr. Roselje & Co.*,

van een netten en wel onderhouden inboedel, bestaande uit Mahonie- en andere houtsoorten Meubelen, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Eet- en Theeserviezen, Zilver-, Pleet- en Glaswerk, Martevanen, enz.

Voorts

4 Spannen goedloopende Overwalsche Paarden, een Engelsche Reiswagen, Coupé, Milord en een nog nieuwen Palanquin.

Op Zondag te voren te bezigtigen. (2888)

De geannonceerde **VENDUTIE** op den 29 dezer ten woonhuize van den Hoog Edel. Gestr. Heere **Mr. A. Prins**, zal geen voortgang hebben.

(2887) CASSALETTE & Co.

HOUT-VENDUTIE te Cheribon,

op den 30 dezer.

(2886) M. BLOK.

Een Assortiment

Fijne BRILLEN

is op nieuw ontvangen bij

(2871) VAN RIET & TER GOUW.

Ontvangen:

REGALIA MANILLA SIGAREN

No. 1.

(2873) JOHN PRYCE & Co.

Deugdzame Stangen in diverse soorten, voor wagen- en beddepanden, Stijbeugels en Riemen, Hoofdstellen voor rijpaarden, Zadels met toebehooren, fraaije Engelsche patent Hangslooten, dito Scheermessen en Aanzetriemen, ijzeren Kinderledikanten, Keukengereedschappen, fijn Klambugaas, Galerijen en Hangers voor Gordijnen, gebleekt en ongebleekt Russisch Linnen, Damast Tafel- en Servetgoed, alsmede losse Juweelen, diverse Dranken en Provisiën, bij

(2810) LOURAN & VAN WALCHREN.

Toko Rijswijk.

CHAMPAGNE, Vve Cliquot,

in heele en halve fleschen.

(2835) J. C. SAYERS.

ECHTE LIMBURGER KAAS

in Blik.

(2855) CASSALETTE & Co.

Bij *Gebr. Roselje & Co.*

verkrijgbaar:

Koperen vertinde Braad-, Visch- en Ham Ketels-, Tulbands-, Koekjes- en Taart pannen, Casserollen en Puddingvormen. (2830)

TE KOOP Een Huis op het Koningsplein, West-zijde.

(2882) H. M. VAN DORP, qq.

TE KOOP
BILLITON TIN

bij

(2869) REIJNST & VINJU.

TE KOOP **circa 300 potten en bloemen met étagères;** informatiën bij

(2860) W. BRUINING.

TE HUUR Twee gemeubileerde Kamers in de Secretarielaan.

(2828)

Te Huur of te Koop

Een huis gelegen op Kramat.

Te bevragen bij

(2839) Mevrouw C. DE LANNOIJ.

---

f 15,000.—

of meer

in leen te bekomen op eerste verband.

Adres aan het bureau van den **Java Bode.** (2847)

Wissels op Nederland

bij

(2878) JACOMETTI & Co.

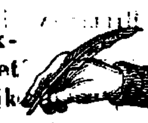
WOODBURY & PAGE,

Koningsplein, ten huize van Mevr. Bain, hebben de eer aan het publiek van Batavia kennis te geven, dat zij hun **Photographisch Atelier** alhier in het begin der maand October zullen sluiten, daar zij schikking hebben gemaakt, om tegen dien tijd naar Samarang te vertrekken.

Diegenen, welke hun Atelier met een bezoek willen vereeren, worden derhalve beleefdelijk verzocht zulks wel zoo spoedig mogelijk te willen doen.

Batavia, 14 *September* 1857. (2867)

Iemand, de avonduren ter zijner beschikking hebbende, wenschte zich gaarne met **Schrijfwerk** belast te zien, zoo mogelijk bij zich aan huis.

Adres lett. S. K.

(2868) LANGE & Co.

Notice.

Mr. **G. M. Stewart** retired from our firms here, at Singapore, Manila and Glasgow, on the 30th April last, when his interest and responsibility ceased, and from that date Mr. **Thos. Findlay** and Mr. **Jabez Linton** were assumed as partners therein.

(2872) MARTIN, DYCE & Co.

Batavia, 21st *September* 1857.

De Toko van de ondergeteekenden is thans verplaatst aan de **Groote Rivier op de hoek bij het Postkantoor.**

(2884) PLUMP & ...

Batavia, 28 *September* 1857.

On the first of October next, Dr. Johnston will retire from medical practice in Batavia.

11th September 1857.

Dr. Neale

has commenced Medical Practice.

GANG SCOTT.

Er wordt in een der binnen-residentiën van Java gevraagd, een' **GOUVERNEUR**, ter opleiding en opvoeding van twee jonge heeren.

Adres franco onder lett. T. bij

(2845) V. H. NOMAN, KOLFF & Co.

Samarang.

SCHUURPAPIER

à 25 Cents per vel.

Bij

(2877) W. BRUINING.

COURANTEN en TIJDSCHRIFTEN

voor 1858.

HH. Geabonneerden op verschillende Tijdschriften en Couranten gelieven hunne abonnementen, uiterlijk vóór 15 October aanstaande, te vernieuwen, ten einde vertraging in de toezending en ... over 1858 te voorkomen.

(2841) H. M. VAN DORP.

Batavia, 19 *September* 1857.

Kantoor-Handel van H. M. van Dorp te Batavia.

ALIZARIN SCHRIJF- EN COPIEER-INKT

in kwart, halve en heele fleschen, kleurhoudend en niet verdikkende. (28..)

Boekhandel van H. M. van Dorp

te Batavia.

Ontvangen; het **PROSPECTUS** van

het Nieuwe Amsterdamsche Handels- en Effectenblad.

Dit dagblad zal behandelen **Binnen- en Buitenlandsche** Staatkunde, Handel, Industrie, Kunsten en Wetenschappen, alsmede zich toewijden aan de belangen der **Oost- en West-Indische** koloniën; het zal de kolonisatie door landverhuizing naar onze gewesten trachten te bevorderen, en door particuliere correspondentie alle mogelijke licht over den toestand van den handel en de aangelegenheden dezer landen trachten te verspreiden.

Het dagblad verschijnt dagelijks, uitgezonderd Zon- en Feestdagen.

De prijs is per mail *f* 90.—. Per scheepsgelegenheid *f* 85.—.

Thorbecke, Parlementaire redevoeringen, I, 1849 tot 1 November 1849, waarin onder andere voorkomen die over de Herziening der Grondwet. **Medewerking van de Staten-Generaal tot regeling der koloniën. Ministerieele verantwoordelijkheid.** Wetgeving en Bestuur der Kolonien. Voorstel van herziening-Grondwet. Betrekking der Staten Generaal tot de overzeesche bezittingen. Beheer der koloniale geldmiddelen, enz., enz. *f* 5.—. Franco per post *f* 7.—.

(2876)

---

hoe is het, luitenant?"

Deze bedankte met een vriendelijken glimlach voor het aanbod. Le Grand schonk hierop zichzelven een groot glas vol, gaf er ook een aan Jean, en wenkte dezen om heen te gaan.

»Gij hebt hier een zeer lief woonhuis en, zoo als uwe dochter zegt, ook een klein observatorium gebouwd," begon de luitenant, om met den heer des huizes een gesprek aan te knoopen — »Een observatorium? Och kom! Wat vertelt Jane niet al! Het is eene eenvoudige steenen hut, niet de moeite waard om van te spreken. 't Is waar, bij gebrek aan iets beters, gebruik ik haar somwijlen om observatiën te doen. Maar om weer op uwe zaak te komen! Hebt gij later nog iets van uw vader gehoord? Maar hoe kan ik ook zoo vragen? Gij zult u niet veel om hem bekommerd hebben, indien hij inderdaad zulk een slecht sujet was, als uwe moeder hem heeft afgeschilderd." — »Gij hebt mij verkeerd begrepen, mijnheer le Grand," begon de luitenant, eenigzins gegriefd, »zoo, gij meent, dat mijne moeder mijnen vader als *slecht* heeft afgeschilderd. Dien naam heeft zij hem nooit gegeven. Zij schetste hem slechts als hevig en zeer hartstogtelijk af, maar liet voor het overige aan zijne goede hoedanigheden alle regt wedervaren." — »Regt wedervaren?" riep le Grand met een woesten lach; »men weet wel, hoe vrouwen dit eenen man doen, dien zij niet meer beminnen. Zij zal misschien niet beweerd hebben, dat hij iemand de zakken heeft gerold, en dat zal de geheele geregtigheid zijn geweest." — »Gij dwaalt, mijnheer, indien gij dit gelooft!" viel de jongeling met warmte in. »Mijne moeder herinnerde zich misschien meer de goede hoedanigheden van den ongelukkige, die haar wilde vermoorden, dan hij verdiende. Zij heeft tot haar laatste oogenblik met groote deelneming van hem gesproken." — »Tot haar laatste oogenblik?" vroeg le Grand spotachtig: »gij zult meenen, tot aan haar tweede huwelijk." — »Mijne moeder is niet hertrouwd," zeide de luitenant kort af. De ervaringen, bij haar eerste huwelijk gemaakt, waren overwegend genoeg om een tweede huwelijk te vermijden, ofschoon wakkere mannen hare hand vroegen." — »Is zij niet hertrouwd?" vroeg le Grand, terwijl hij zijn glas langzaam uitdronk en op nieuw weer vulde. »Anders wachten vrouwen, die van haren man gescheiden zijn, meestal zoo lang niet met een tweede huwelijk. Zij hebben doorgaans reeds iets *in petto.*" — »Ik moet u verzoeken, mijne brave moeder niet met dergelijke ligtzinnige vrouwen onder eene klasse te rangschikken!" sprak de jongeling met warmte. — »Bewaar mij!" antwoordde le Grand, eenigzins verlegen. »Ik wilde slechts eene algemeene aanmerking maken. Uitzonderingen heeft men overal. Wat zou de reden er van anders zijn dan jaloezij! Zie, beste luitenant!" voegde hij er op een boosaardigen toon bij: »ik kocht eens een diamant. Tien menschen, die er verstand van meenden te hebben, hielden hem voor een steen van het eerste water; en toch bleek later, dat het maar kristal was. O, ik ken de vrouwen! Zij zijn alle deugdzaam, edel — tot het er op aan komt om het te bewijzen." — »En hieromtrent zou ik, wat mijne moeder betreft, een eclatant bewijs kunnen leveren, indien — indien het de moeite waard was," sprak de jongman hoogst verbolgen. »Voor het overige, mijnheer le Grand, verzoek ik u te gelooven wat ik zeg." — »Van harte gaarne," gaf deze ten antwoord. »Gij moet mij een paar woorden, die mij uit den mond zijn gevallen, niet ten kwade duiden."

Nadat het gesprek deze wending had genomen, wilde het niet weder tot den vroegeren vertrouwelijken toon terugkeeren. De luitenant wendde zich meer tot Adriana dan tot haren vader, die, zonder verder een woord te spreken, groote glasen pansch uitdronk, welke bij hem geen de minste opgewondenheid scheen te weeg te brengen. Ofschoon intusschen le Grand slechts met zijn punsch bezig was, meende de luitenant evenwel te bemerken, dat zijn oog, wanneer hij zich onopgemerkt achtte, met eene zeer eigenaardige uitdrukking op hem rustte, en hij meende des te meer zeker van zijne zaak te zijn, daar het gezigt van le Grand, ofschoon over 't geheel, uit hoofde der hartstogtelijkheid, die er op was uitgedrukt, juist niet aangenaam

---

BATAVIA.

In den nacht van den 21 dezer is er in de kamer van den heer W......., wonende bij Mevrouw B... in Gang Scott, een blikken trommel of zoogenaamd laadje, inhoudende eene som van *f* 275 recepissen, alsmede eenige papieren ontvreemd. De dader is tot dusverre nog niet ontdekt, ofschoon het vermoeden op een huisbediende is gevallen, die in verzekerde bewaring is genomen.

Bandjermassing, 20 Julij. Den 18den Julij had het jaarlijksch openbaar examen plaats, op de alhier gevestigde gouvernements lagere school. Verblijdend is het verschijnsel, dat bij die gelegenheid eene belangstelling in het onderwijs werd betoond, welke vroeger nimmer in die mate hier is waargenomen.

Het onderzoek naar de vorderingen der leerlingen, hetwelk op den morgen van dien dag plaats vond, en waarbij, behalve de subcommissie van onderwijs, nagenoeg alle Europesche ingezetenen tegenwoordig waren, leverde het bewijs op, dat de onderwijzer Broors, die deze school bestuurt, niet alleen op de hoogte van zijn vak staat, maar ook dat hij zijne roeping volkomen begrijpt en eene inderdaad buitengewone tact bezit, om der jeugd zijne kundigheden mede te deelen.

Vele proeven werden door de leerlingen gegeven, dat het hun met zoo veel zorg gegeven onderwijs rijpe vruchten voor de toekomst belooft. Bij monde van den fungerend president der sub commissie van onderwijs *N. Hofstede*, werd dan ook den onderwijzer, na afloop van het examen, de hoogste tevredenheid betuigd over zijne wijze van onderrigt; terwijl aan eenige der meest uitmuntende leerlingen prijzen werden uitgereikt, tot aanmoediging om op den ingeslagen weg voort te gaan.

Hierna werd het examen met gezang en dankzegging besloten en ieder der aanwezigen verliet ongetwijfeld het schoolgebouw met verhoogde belangstelling, in de opvoeding en het onderwijs der jeugd in deze gewesten.

Het genot van dien dag was hiermede echter nog niet geëindigd.

Des avonds wachtte den kinderen nieuwe feestvreugde. Eene inteekening tot dat einde door den fungd. president der sub commissie *N. Hofstede* geopend had de voor deze plaats belangrijke som van *f* 258 — opgebragt. Ten deele was dit geld besteed tot het aankoopen van geschenken voor de leerlingen, voor het overige werd een kinderfeest gegeven ten huize van den onderwijzer.

Op dit feest waren benevens fungd. president en leden der sub-commissie, ook vele belangstellenden, waaronder Zijne Hoogheid de Sulthan moeda van het Bandjermasinsche rijk, alsmede eenige Rijksgrooten en Vorstinnen tegenwoordig.

De 30 leerlingen, die zich ten 7 ure aan eene wel voorzienen disch schaarden, bragten het overige van den avond in gepaste vrolijkheid door. Vóór hun vertrek werden hen de geschenken, die voor de min gegoeden uit kleedingstukken bestonden, uitgereikt door Mevrou wen Hofstede en de Vogel, die zich met den inkoop en het arrangéren daarvan wel goedgunstig hadden willen belasten.

Na het zingen van een danklied en, nadat zij door den onderwijzer waren aangespoord, om na de vacantie met vernieuwden lust en ijver hun werk te hervatten, keerden de kinderen in blijmoedige stemming huiswaarts.

De verdere aanwezigen echter verwijlden nog eenige oogenblikken, om eenen feestdronk te wijden aan den onderwijzer, die zich zoo zeer voor zijne taak berekend had betoond, aan de sub commissie van onderwijs, die den onderwijzer zoo getrouw ter zijde staat in zijnen moeijelijken arbeid, benevens aan den bloei van het onderwijs te Bandjermasin in het bijzonder en in Nederlandsch Indië in het algemeen.

Krawang. In den namiddag van den 7 September, ontstond te Soebang, vrije landen Tjiassem en Pamanoekan, brand, waardoor in korten tijd 44 Inlandsche woningen, waaronder met pannen daken, in de asch werden gelegd.

De brand wordt aan onvoorzigtigheid toegeschreven en de schade daardoor veroorzaakt geschat op p. m. *f* 2500. —.

Op bovengenoemden datum melde zich te Pamanoekan eene inlander aan, die, volgens zijne verklaring, twee dagen te voren met eene djoekong van Tjieporaga, distrikt Adiarsa, naar Pamanoekan was afgevaren om eenige goederen in te koopen.

Op ongeveer twee palen van de monding der rivier Tjiassem gekomen zijnde, was het vaartuigje door eene windvlaag in volle zee omgeslagen. Na lang zwemmen was het den inlander gelukt het strand te bereiken.

Een ander zich mede in het vaartuig bevonden hebbende inlander, schijnt te zijn verdronken, niets werd altans van hem vernomen.

De djoekong is door het kampongsbestuur van Tjiassem terug gevonden.

Door dit ongeluk ging eene som van *f* 50 kopergeld verloren.

Samarang. De padioogst in de afdeeling Demak en Grobogan is, ten gevolge van de langdurige droogte, zeer tegengevallen. Eene hoeveelheid van 16 483 bouws padivelden is in deze afdeeling mislukt. 13 028 bouws daarvan behooren tot de districten Mangar en Poerwodadi.

De resident van Samarang heeft in het begin dezer maand een plaatselijk onderzoek ingesteld, om zich te overtuigen in hoeverre de mislukking van het rijstgewas van invloed zou zijn op de behoorlijke voeding der bevolking en, indien het bleek noodig te zijn, voorzorgsmaatregelen te nemen.

De geheele afdeeling werd, in verschillende rigtingen, door den resident doorgereisd, doch nergens werd eenig spoor van armoede of gebrek ontdekt. De bevolking was nog voorzien van padi uit den ruimen vorigen oogst en onder haar heerschte in het algemeen eene welvaart, die de vrees voor toekomstig gebrek zeer deed verminderen.

De langdurige droogte werkte ongunstig op het tweede gewas, vooral op de djarak- (palma christi-) aanplantingen in genoemde afdeeling.

(*Jav. Cour.*)

Soerabaya. 16 Sept. In den nacht van den 3den op den 4den dezer, is ter hoogte der dessa Panambangan (district Jabakotta) verongelukt eene praauw Toop, genaamd Djoeloeng Djoeloeng en gevoerd door de Juragan Intje Sanen.

Dit vaartuig te Macassar te huis behoorende, was beladen met koopmanschappen, vertrok van daar naar Bima, doch werd door hooge zee en slecht weder terug geslagen en genoodzaakt alhier binnen te loopen.

Na ondergane herstelling vertrok hetzelve den 2den dezer van de reede van Soerabaya, werd aanvankelijk door storm overvallen en voor drie ankers op de hoogte der dessa Panambangan weggeslagen, en tegen de kusten totaal verbrijzeld.

Door de hulp der strandbewoners zijn de opvarenden, zijnde met den genoemden Juragan vier in getal, benevens den als passagier op dat vaartuig aanwezigen gepensionneerden militair Heiniger, gered geworden; zoodat bij dit ongeval geen menschenleven is te betreuren. Van het wrak heeft men niets anders dan een lilla kunnen redden, benevens eenige postpakketten en brieven bestemd voor Bima, die bereids van hier naar hunne bestemming zijn verzonden.

De schipbreukelingen van have en goed geheel ontbloot, zijn verzorgd bij den onderschout Oostenwoeghel.

(*S. N. en Adv. Blad.*)

Aankomst van de Mail.

De stoomboot *Koningin der Nederlanden*, kapitein E. Lewis, in den vroegen morgen van den 20 dezer van Singapore alhier ter reede aangekomen, bragt de overlandbrieven en nieuwsbladen uit Europa mede, loopende de laatsten uit Europa tot 19 en van Suez tot 21 Augustus.

De laatste en belangrijkste berigten deelen wij hieronder mede:

Algemeen Overzigt.

Wij hebben ditmaal weinig staatkundig Europeesch nieuws te vermelden. Alleen de Donau Vorstendommen houden de diplomatie nog al bezig. De Fransche gezant, de heer de Thouvenel, beklaagde zich onlangs bij de Porte over de onregelmatige wijze, waarop de kieslijsten in Moldavie waren zamengesteld, over de bedreiging en het geweld, dat gepleegd is, om de inwoners te dwingen hunne stemmen op voorstanders van een afzonderlijk bestuur van de Vorstendommen uit te brengen. De heer de Thouvenel verzocht dus, dat de verkiezingen 14 dagen zouden worden uitgesteld en dat de kieslijsten zouden herzien worden. De sultan scheen in den beginne niet ongeneigd om aan deze vertoogen gehoor te geven, doch zoodra lord Stradfort de Redcliffe daar de lucht van kreeg, wist hij den invloed van zijn Franschen collega te neutraliseren, zoodat de verkiezingen toch plaats hadden. Het gevolg is geweest, dat de Fransche gezant gedreigd heeft zijne passen te zullen vragen en alle diplomatieke verbindtenissen met

---

hier tot die behoorde, welke men een spiegel der ziel kan noemen. De uitdrukking, die de luitenant opmerkte, kenmerkte nu eene groote deelneming, dan weder bepaalden afkeer; en het was reeds lang avond geworden, de zieke was reeds lang alleen in zijne kamer, toen hij zich nog altijd pijnigde met de vraag, hoe wel in staat was geweest, zoo verschillende aandoeningen op te wekken in den geest van een hem zoo vreemden man.

III.

HET DRAAILICHT.

Een aantal dagen verliepen, en eindelijk was de luitenant in zoo ver hersteld, dat hij, met zijnen arm in een doek, het en kamer verlaten kon, ofschoon nog niet aan vertrek te denken viel. Inderdaad dacht hij daaraan ook ongaarne. Zonder dat hij het zichzelven bekende, had hij voor ADRIANA eene belangstelling opgevat, die meer en meer toenam. Dit meisje kwam hem zoo eenvoudig, zoo beminnelijk, zoo ongekunsteld voor, waarom wist hij niet te zeggen — bij al hare ingetogenheid, hare terughouding met haar tot, toen zoo weinig gelukkig voor, dat door dit alles zijne deelneming zich tot een teeder gevoel verhief. Maar ook in het hart van ADRIANA ontkiemde eene neiging voor den jongman. De bedeesdheid, die zij aanvankelijk in zijne nabijheid gevoelde, was geheel en al verdwenen, en het anders stille en ingetogene meisje werd op eens levendig, en kon geen einde vinden aan haar vrolijk gesnap, wanneer zij bij schemeravond met den jongman voor de deur van het huis zat, of met hem op de nabijgelegene heivlakte wandelde.

Zonderling echter was het gedrag van den heer des huizes omtrent onzen bekende. Zoo lang beiden tegenover elkander zaten en kaart speelden, hetgeen dagelijks uren achtereen het geval was, ging alles goed, en LE GRAND was des te vergenoegder daar hij meestal won; want de luitenant, die geen liefhebber van spelen was, deed weinig moeite, en lette niet veel op zijn spel. Zoodra zij intusschen beiden een gesprek hadden aangeknoopt, ontaardde dit dikwijls in eene scherpe woordenwisseling. LE GRAND legde alsdan grondstellingen aan den dag, die, zoo als hij zeide, op ondervinding berustten, doch den jongman erg tegen de borst stieten. Naar de meening van LE GRAND, was geld de ziel van alle zaken, en hij de gelukkigste, die zich op de gemakkelijkste en veiligste wijze dezen schat kon verschaffen. LE GRAND kon in de menschen niet anders zien, dan verstandige roofdieren, die steeds gereed waren op elkander aan te vallen, en dit slechts nu en dan om verstandige redenen nalieten. De waarde van den mensch en deugd in het algemeen beschouwde hij als hersenschimmen, waaraan slechts dwazen geloof konden slaan, die zich dan ook telkens in hun geloof bedrogen vonden, daar, zoo als hij meende, het dierlijke den mensch dermate beheerschte en ter aarde drukte, dat het veronderstelde goddelijk gedeelte daarbij steeds het onderspit moest delven. Dit alles betuigde hij, op zijne lange levensbaan, als onomstootelijke waarheden, door ervaringen van allerlei aard, te hebben leeren kennen.

(*Wordt vervolgd.*)

de Porte af te breken, indien de verkiezingen in Moldavie niet van nul en geener waarde werden verklaard. Men is van oordeel dat hij hierin geheel in overeenstemming met de Pruissische, Russische en Sardinische gezanten gehandeld heeft. Het gevolg van dien stap is eene verandering van het Turksche ministerie. Reschid-pacha heeft zijn ontslag genomen, te gelijk met al zijne ambtgenoten, met uitzondering van den minister van marine, die zijne portefeuille behoudt. Mustapha pacha is tot groot visier benoemd, terwijl Ali pacha met de waardigheid van minister van buitenlandsche zaken is bekleed en Ali Ghaleb met die van minister van openbare werken, tevens president van den ministerraad. Het zal nu te bezien staan, welke gevolgen deze zaak voor de Vorstendommen verder hebben zal.

De opstand in het Indisch Britsche rijk en de uitbreiding, welke die beweging volgens de laatste tijdingen genomen heeft, wordt in Engeland steeds met zorg gadegeslagen en de regering spaart niets, om haar gezag in die landen te herstellen. Dat Engelsnd het Indische rijk tot geen prijs hoegenaamd opgeven kan, al moest het alle schatten van het vereenigd koningrijk kosten, wordt door de positie van dit rijk in Azie en het behoud van zijn invloed als Europesche mogendheid geboden. Het is slechts te hopen, dat Engeland bij welke vele misslagen een gebrekkig bestuur in Indie gekomen is, na eene herovering van het verloren en bedreigde gebied, het verkeerde stelsel, tot nu toe daar gevolgd verlaten en alsdan des te vaster een rijk aan zich verbinden zal, waarin het in allen gevalle sedert 60 jaren veel goeds gesticht heeft.

Het eenige wat ten opzigte van Frankrijk aandacht verdient, is dat de keizer en de keizerin den 5den Augt. van Osberne vertrokken zijn, om aan koningin Victoria een bezoek te brengen; dat de drie Italianen, beschuldigd van een complot tegen het leven des keizers gesmeed te hebben, weldra voor het hof van assises teregt zullen staan en dat Ledru Rollin alle deelname aan dit complot ontkent.

Sommige dagbladen meenen te weten, dat de laatste gebeurtenissen in Italie, tot eene toenadering tusschen Oostenrijk en Sardinie zullen leiden.

In Spanje draagt de nieuwe wet betreffende de drukpers; reeds hare vruchten. Men meldt namelijk dat onderscheidene dagbladen hebben opgehouden te verschijnen en dat verschillende processen aangevangen zijn.

De koningin wenscht zoo men zegt, hare moeder, de koningin Christina weder in Spanje te zien, ten einde eene steun te hebben tegen de ultramontaansche partij. Deze partij wordt thans geleid door zekere zuster Patronicio in het Klooster van Azanleuz. De ex-koningin moet echter geen lust hebben vooreerst naar Spanje terug te keeren.

In Junij ll. hebben verscheidene liberale leden van den Oldenburgschen landdag hun ontslag ingediend. Thans hebben de verkiezingen plaats gehad om in hunne vervanging te voorzien. Al de nieuw gekozene afgevaardigden behooren tot eene nuance, welke nog liberaler is dan de leden, welke zij geroepen zijn te vervangen.

De berigten die nopens den toestand des konings van Zweden ontvangen worden, luiden gunstig. Gedurende de 8 dagen, dat Z. M. de zeebaden van Sä ö gebruikt heeft, is hij veel beter geworden en zijn zijne krachten zelfs weder toegenomen.

Laatste Berigten.

ENGELAND.

Men verneemt nu door eene dépêche nader, dat de Fransche gezant te Constantinopel, ondersteund door de Russische, Pruissische en Sardinische gevolmagtigden, den eisch van zijn gouvernement bij de Porte met alle kracht heeft volgehouden, doch dat de sultan geweigerd heeft daarin toe te stemmen, ten gevolge waarvan eerstgemelde reeds zijn wapenschild voor zijn hôtel had ingetrokken als een voorbode van zijn vertrek. De sultan heeft daarop verklaard persoonlijk over deze kwestie aan keizer Napoleon te willen schrijven. Lord Stradfort de Redcliffe, die, zoo men zeide, met verlof naar Engeland zou vertrekken, zal nu voorloopig op zijn post blijven. Zoo wordt ten minste door eene telegrafische dépêche uit Weenen verzekerd.

— De *Morning Post* melt aangaande de te Constantinopel nog steeds hangende diplomatieke moeijelijkheden, dat de nieuwe ministers hebben aangeboden de Kaimakans van Moldavië en Wallachije naar Constantinopel te ontbieden, ten einde deze rekenschap konden afleggen van de verkiezingen in de Donau Vorstendommen. De Fransche gezant, de heer de Thouvenel, heeft dit aanbod van de hand gewezen en het eene beleedigende weigering van zijnen eisch genoemd. Hij heeft gedreigd met den Russischen gezant te vertrekken, indien al hetgeen in de Donau Vorstendommen ter gelegenheid van de verkiezingen is geschied, niet van onwaarde wordt verklaard. »Helaas!" roept de *Morning Post* uit, »de gezanten van Pruissen en Sardinie ondersteunen den eisch van den heer de Thouvenel. Daarentegen wordt bij door de gezanten van Oostenrijk en Engeland bestreden en klagen zij zeer over deze ruwe handelwijze der Porte, waardoor de hechtheid van den Ottomannischen staat kan worden in gevaar gebragt. Deze ruwe bejegening," zegt het blad verder, »overtreft nog de vroegere handelwijze van Mentchikoff."

Londen, 10 Aug. In de afdoening der zaken omtrent de Donau Vorstendommen is eene ernstige verwikkeling ontstaan; Frankrijk, Rusland, Pruissen en Sardinie eischen hunne vereeniging; Engeland, Oostenrijk en Turkije verzetten zich daartegen en de laatste mogendheid wordt beschuldigd van al haar invloed in Moldavie te hebben aangewend, om die vereeniging te doen mislukken. De Fransche gezant heeft gevraagd, dat de verkiezingen zouden worden te niet gedaan, doch Turkije aanzelde en de laatste tijding, heden morgen per telegraaf ontvangen, is, dat de vertegenwoordigers der vier eerstgenoemde mogendheden hunne betrekkingen met de Verhedene Porte hebben geschorst. Met de meeste belangstelling wordt den uitslag van Lord Palmerston's zamenkomst met den keizer te gemoet gezien.

Tot beter verstand van het bovenstaande, nemen wij uit het *Journal de Constantinople* van 1, 5 en 8 Augustus de volgende artikelen over.

Verkiezingen in Moldavie.

De Porte ontving van Jassy 28 Julij een telegrafisch berigt, mededeelende, dat de verkiezingen in Moldavie geheel waren afgeloopen.

Die in de steden, het laatste plaats gehad hebbende, zijn niet minder gunstig voor de behoudende partij afgeloopen, ofschoon de kiezers der oppositie partij zich in massa hadden voorgedaan. Zij konden echter slechts een hunner candidaten doen verkiezen.

Bekend is het ook, dat zij, bespeurende dat zij bij de verkiezingen der vier standen, welke die der steden vijf dagen is vooraf gegaan, de minderheid hadden, zich van het stemmen onthouden hebben.

Nu de verkiezingen afgeloopen zijn, kunnen wij eerst zeggen, dat de voorspellingen van zekere dagbladen in Europa niet bewaarheid zijn geworden. Deze toch hadden medegedeeld, dat, daar de verkiezingen plaats grepen naarvolgens door het bestuur opgemaakte lijsten, (in een vorig nommer hebben wij aangetoond, dat dit werk op den meest mogelijken vrijzinnigen grondslag rustte) men groote ongeregeldheden te betreuren zou hebben. Niets dergelijks heeft er plaats gehad. Alle verkiezingen liepen te midden der grootste rust en volmaaktste orde af. Ieder kiezer stemde voor de candidaten zijner keuze met de volledigste vrijheid.

De Metropolitaan, zijn stelsel van onthouding van deelneming aan de verkiezingen blijvende aankleven, heeft verklaard, dat hij het voorzitterschap van de Divan *ad hoc*, waartoe hij volgens de keizerlijke bijeenroepingsfirman het regt heeft, niet op zich zou nemen. Prins Couaki-Vogorides heeft hem daarin vervangen.

Verandering van het Turksche Ministerie.

De veranderingen in het ministerie (zie het algemeen overzigt in dit nommer van den *Java-Bode*) zijn, naar ieder weet, het gevolg der verwikkelingen, uit de aangelegenheden der Vorstendommen voortvloeijende.

De heer Thouvenel, Fransch gezant, en de vertegenwoordigers van Pruissen, Rusland en Sardinie, hebben krachtige nota's ingediend en een spoedig antwoord geëischt.

Na een ministerraad, ll. Donderdag bij den Capitan Paaha gehouden en die in deszelfs beslissing eenstemmig was, heeft de keizerlijke regering, na de bevelen van Z. H. den sultan te hebben ingewonnen, op die nota's geantwoord.

Ten gevolge der voorschriften zijner regering, heeft de heer Thouvenel vermeend het antwoord van de Verhevene Porte niet te kunnen aannemen, en bij de eischen in zijne nota te moeten volharden.

Tegenover dien zoo onverwachten en betreurenswaardigen toestand, vermeende Rechid Pacha, die altijd den hoogsten prijs gesteld heeft op de goede verstandhouding tusschen Frankrijk en zijn land en in de leiding dier aangelegenheden bewijzen gegeven van de meest mogelijke schranderheid, voorzigtigheid en onpartijdigheid, dat zijn ontslag uit de betrekking van groot-vizier een middel tot bevrediging zou kunnen zijn en heeft hij, in die moeijelijke en plegtige oogenblikken, gelijk altijd, alle eigenliefde en persoonlijk belang ter zijde stellende, om slechts het welzijn van den staat gedachtig te zijn, Z. H. verzocht hem dat ontslag wel te willen verleenen.

De sultan heeft met welwillendheid de vaderlandslievende overwegingen van zijn groot-vizier aangenomen en, ofschoon hem een der verhevenste posten in zijn ministerie (voorzitter in den raad van den Tanzimat) waarin hij door zijne groote kennis het rijk de belangrijkste diensten zal kunnen bewijzen, toevertrouwende, in zijne plaats een verstandig en ondervindingrijk man (Moustafa Pacha) benoemd, wiens overeenstemmende gevoelens voor de goede en vriendschappelijke betrekkingen tusschen Turkije en Frankrijk nimmer in twijfel zijn getrokken.

De benoeming van Ali Pacha tot minister van buitenlandsche zaken, kenteekent zich door dezelfde redenen. Niemand acht die betrekkingen hooger dan hij en de verstandige en verlichte gematigdheid, waarmede hij de aangelegenheden van zijn departement bestuurt, is bekend. Meer dan eenig ander in de kwestie der Donau Vorstendommen gemengd geweest zijnde, kent hij den innigen geest van al de te Weenen en Parijs dienaangaande genomen beslissingen en zijn helder inzigt van zaken zal in de tegenwoordige omstandigheden wel van groot nut zijn.

Gisteren, Maandag avond, heeft de ministerraad zich bij den Capitan Pacha hereenigd, om op nieuw over de eischen van den Franschen gezant te beraadslagen. De vergadering heeft tot des morgens ten 7 ure geduurd. Men hoopt dat het, den heer Thouvenel door de Verhevene Porte gegeven antwoord al de belangen voldoen zal der in deze onderhandelingen betrokken hooge partijen en dat de groote wijsheid, waarvan zij in de moeijelijkste oogenblikken zulke schitterende bewijzen hebben gegeven, niet afwijken zal van de lijn, die zij tot heden onder toejuiching van gansch Europa gevolgd heeft.

Constantinopel, 7 Augustus.

Schorsing der diplomatieke betrekkingen tusschen Frankrijk, Pruissen, Rusland, Sardinie en Turkye.

In ons nommer van eergisteren berigtten wij, dat de ministerraad, onder voorzitterschap van den Groot-vizier, in den nacht van Dingsdag weder bij den Capitan Pache vergadering had gehouden, om op nieuw over de nota, waaain de Fransche gezant, in overeenstemming met de vertegenwoordigers van Pruissen, Rusland en Sardinie de vernietiging der verkiezingen in Moldavie eischt, te beraadslagen.

Wij hoopten dat de eenstemmige en bevredigende beslissing van dien raad den heer Thouvenel voldoen en hij daardoor er van afzien zou, om de diplomatieke betrekkingen met de Verheven Porte af te breken.

Deze beslissing is hem Dingsdag morgen medegedeeld en voldeed hem niet.

De ministerraad is nogmaals in den daarop volgenden nacht bij den Groot-Vizier vergaderd en heeft, na eene beraadslaging, die tot des morgens ten 4 ure heeft geduurd, verklaart in de onaangename noodzakelijk[...] te verkeeren, aan der szelfs beslissing van den vorigen [...] te moeten vasthouden.

De heer Thouvenel, het berigt hiervan eergisteren [...] middags ontvangende, deed onmiddelijk de nation[...] vlag op het gezantschapspaleis te Therapia hijsch[...] terwijl het stoomschip *l'Ajaccio*, dat paleis genaderd z[...] de, die insgelijks heesch. Op last van den Franschen gez[...] en in tegenwoordigheid van eene talrijke menigte o[...] kaden, werd de vlag daarop, na met 21 schoten [...] de *l'Ajaccio*, gelijk mede door de hoerah's der op de [...] liggende bemanning, begroet te zijn, neergehaald.

De heer Thouvenel heeft vervolgens aan het keizer[...] paleis van Dalma-Bagtché een bezoek gebragt, om v[...] Z. H. den sultan afscheid te nemen, die hem met [...] grootste aandoening H. D. leedwezen over zijn vert[...] dat eerst, naar men verzekert, over eenige dagen [...] plaats grijpen, heeft betuigd.

In den avond van denzelfden dag, heeft de eer[...] secretaris van den sultan, Akki Beij, zich naar Thera[...] begeven, om van wege zijn souverein bij den Fransch[...] gezant de uitdrukking zijner welwillendheid en leedw[...]zen te herhalen.

De vertegenwoordigers van Pruissen, Rusland en Sa[r]dinie hebben gisteren morgen insgelijks hunne vlag[...] neergehaald en men zegt dat de in Turkye gevestig[...] Franschen, onder de bescherming van het Spaansc[...] gezantschap zijn gesteld.

— De heer Thouvenel, die met zijne toebereidsel[...] tot zijn vertrek voortgaat, heeft de *l'Ajaccio* tot [...] einde aangehouden en men zegt, dat hij uiterlijk Ding[...]dag aanstaande zal vertrekken.

De vertegenwoordigers van Pruisten, Rusland en Sa[r]dinie maken zich insgelijks gereed om te vertrekken.

Men meldt dat de Fransche, Pruissische, Russische e[...] Sardinische commissarissen in de Donau Vorstendomme[...] teruggeroepen zijn, Ook veronderstelt men, dat de com[...]missie tot afbakening der Turksch-Russische grenzen i[...] Armenie, terug geroepen zal worden.

NEDERLAND.

Politiek Overzigt.

Nadat de onderwijswet in de tweede kamer aangeno[...]men was en nog eenige onderwerpen van minder belan[...] afgehandeld, is zij gescheiden en zal waarschijnlijk nie[...] voor de sluiting bijeenkomen.

De eerste kamer is bijeengeroepen en heeft reeds een[...] zitting gehouden. Intusschen zit de anti-revolutionnair[...] partij niet stil. Zij heeft in verschillende steden adres[...]sen aan den koning nedergelegd om Z. M. te verzoeken[...] de wet op het onderwijs, al wordt zij door de eerst[...] kamer aangenomen, niet af te kondigen.

Men heeft zelfs afzonderlijke adressen voor manne[...] en voor vrouwen gemaakt. Gelijk te denken is, word[...] daarin op verbanning van bijbel, volkshistorie en Chris[...]tendom van de scholen gewezen. Te Amsterdam vind[...] men zelfs aan de bruggen en op openbare pleinen groot[...] placaten aangeplakt, waarin de menigte wordt aange[...]moedigd die adressen te teekenen, opdat de godsdienst[...]vrijheid, waarvoor wij 80 jaren tegen Spanje gestrede[...] hebben, niet worde onderdrukt en meer van die revo[...]lutionnaire anti revolutionnaire liefelijkheden. Niettegen[...]staande dit alles gaat het teekenen dier adressen nie[...] druk. De kerkelijke bladen hebben over het algemeen[...] vrede met de wet en verhalen zelfs hunnen lezers, da[...] zij nimmer iets anders gewenscht hebben.

Men zegt dat de heeren van der Brugghen en van Rap[...]pard hun ontslag uit het ministerie hebben gevraagd[...] maar dat dit niet verleend is en zij dus hunne porte[...]feuilles zullen blijven behouden.

De anti-revolutionnaire partij wilde den heer Groe[n] op nieuw als candidaat voor de tweede kamer te Lei[...]den voorstellen. Deze heeft echter geweigerd die can[...]didatuur aan te nemen. Hun candidaat is thans de hee[r] Teding van Berkhout, wethouder van Amsterdam. D[e] candidaat der liberalen is nog niet gesteld.

Rotterdam, 7 Augustus. De weêrsgesteldheid hee[ft] zich steeds door buitengewone warmte blijven kenmerken. Bijna dagelijks klom het kwik tot 86o of 88o F. De onweders wisselen elkander gestadig af, het een al heviger dan het andere, zelfs heeft men te Maastricht en omstreken vrij hevige aardschokken waargenomen. Een onweder op het laatst der vorige maand heeft het platteland van de provincie Groningen geducht getroffen; het gezigte koolzaad werd door den hagel en de vallende ijsbrokken als het ware gedorscht; ook de boekweit leed veel; van een aardappelenveld onder Finsterwolde bleef geen enkelen stengel heel; het getal verbrijzelde glasruiten en dakpannen was niet te berekenen.

Den 4den en 5den dezer barstte weder dergelijke hevige donderbuijen boven Friesland los. Te Delfstrahuizen werd de boerderij van A. A. Bosma door de[n] bliksem getroffen en met den binnengehaalden oogst enz. eene prooi der vlammen. In de omstreken va[n] Harlingen, was de verwoesting nog grooter door een[e] geweldige windhoos, die zoowel in gemelde stad al[s] elders veel schade aan plantsoen en gebouwen te weeg bragt; onder Jorwerd werden twee boerderijen door den bliksem in brand gestoken en geheel in de asch gelegd. Te Zwartsluis, waar het kermis was, werden kramen en staketsels als stof door elkander geworpen. Eenige oogenblikken vóór het losbarsten der elementen was, telkens het kwik tot 95° à 97° F. gestegen.

Uit de niet door het weder geteisterde streken luiden de berigten omtrent den oogst zeer bevredigend. Slecht[s] enkele plaatsen maken hierop eene uitzondering; i[n] den achterhoek van Gelderland bijv. heeft de langdu[...]rige droogte veel kwaad gedaan; de rogge bleef klei[n] van korrel en was ver van zwaar geladen; ook d[e] vroege aardappelen bleven daar klein van stuk en slech[t] van smaak. De prijzen der levensmiddelen blijven hu[n] hoog standpunt handhaven.

— Met het schip *Joan*, kapt. Laseur, zijn weder e[en] aantal jonge lieden naar de Kaap vertrokken, om daa[r] onder toezigt der daarvoor bestaande commissie, in verschillende betrekkingen geplaatst te worden.

— H. M. de koningin heeft den 30sten Julij Lond[en] verlaten, om, steeds onder den naam van gravin v[an] Buren, een uitstapje te doen naar Schotland. Op [...]

BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Woensdag 23 September 1857, No. 76.

terugreis zal H. M. aan het Britsche hof een bezoek brengen op Osborne-house. H. M. wordt tegen den 20sten dezer in de residentie terug verwacht.

— Z. K. H. de prins van Oranje heeft zich, vergezeld van zijnen gouverneur en verder gevolg, op 's rijks stoomcorvet Groningen ingescheept en daarmede den 1sten Augustus de reede van Vlissingen verlaten, tot het doen van een kruistogt in de Middellandsche zee. Het plan is om nagenoeg een vijf-en-twintigtal Portugesche, Spaansche en andere Middellandsche zeehavens te bezoeken. De eerste havensteden, die zullen worden aangedaan, zijn Ferrol en Corunha, welke men reeds den 6 dezer hoopte te bereiken. Omstreeks de helft dezer maand dacht men te Lissabon te zullen binnen loopen. Daarna zou Gibraltar worden bezocht en vervolgens de geheele reeks van havens aan de Oostkust van Spanje gelegen: Malaga, Alicante, Valencia, Barcelona, enz. Van daar zou men over Port Mahon en Cagliari koers zetten naar de Italiaansche kust, Nizza, Genua, Spezzia, Livorno (welligt ook Rome en Napels) Messina en verdere Siciliaansche havens aan doen, om alsdan langs Malta naar de Afrikaansche kust over te steken en onder anderen Algiers te bezoeken. Na vervolgens te Cadix binnengeloopen te zijn, zou de terugreis naar het vasteland worden ondernomen, dat men in het begin van November weder hoopte te bereiken. Op deze reis, die als zij door weêr en wind begunstigd wordt, hoogst aangenaam zijn kan voor allen, die haar mede maken en die gewis op nieuw zal bijdragen om de sympathie voor Holland en zijne geliefde dynastie buiten 's lands te verhoogen, wordt de prins, behalve door het reeds opgegeven personeel, vergezeld door den met hoogstdenzelve bevrienden baron van Pallandt.

— Door den minister van oorlog zijn de onderscheidene commanderende officieren van het wapen der infanterie bekend gemaakt met de behoefte, welke er bij het Indisch leger aan officieren der infanterie bestaat, en dien ten gevolge uitgenoodigd, om eenige 2de luitenants mitsgaders eenige 1ste luitenants, van het leger hier te lande, met de bestaande gunstige gelegenheid, om hunne militaire loopbaan in Indië voort te zetten, bekend te maken, daar, indien er hezwaren mogten bestaan tegen eene definitive overplaatsing, eene detachering voor den tijd van vijf jaren in aanmerking zal kunnen komen, hoezeer aan eene definitive overplaatsing de voorkeur zal worden gegeven; zullende echter de officieren, welke eene overplaatsing of detachering verlangen, den ouderdom van 29 jaren niet moeten hebben overschreden.

— Een groote ramp was den 6den dezer te Gouda, aan den verwersbaas Lugtbart en diens jongsten zoon beschoren. Beiden bevonden zich bij het verwen van de lijst van een pakhuis op de haven, op den uitgestoken verwersteiger; deze, naar het schijnt, niet stevig genoeg bevestigd, kantelde en slingerde den zoon met de ladder, op welke hij geplaatst was, naar beneden op de keisteenen; deerlijk bebloed en aan den schedel ernstig gewond, werd hij, bijkans zielloos opgenomen en in het pakhuis gebragt. Te hulp geroepen heelkundige behandeling, hoe spoedig ook verleend, was niet in staat hem in het leven te behouden.

Inmiddels had de vader, met zijne armen zich aan de lijst weten vast te houden. Zijn angstgeschrei was hartroerend. Verschillende personen, waaronder een metselaars- en timmermansbaas, zich in de nabijheid bevindende, begaven zich binnen het pakhuis, waarvan zij, daar een dakvenster ontbreekt, een gat in het dak sloegen. Op die wijze kwamen zij bij de voorlijst en konden door middel van aangebragte touwen den in levensgevaar verkeerenden man redden.

— Er is thans, gelijk de couranten melden, ook te Amsterdam eene proef genomen met de brandkasten van de heeren Giesbers & Co., te Roermond, en die proef is veel beter uitgevallen dan die te Middelburg, waar men, volgens den berigtgever, de brandkasten aan eene al te felle hitte heeft blootgesteld.

— Z. M. heeft benoemd tot minister van staat Mr. A. J. Duymaer van Twist, laatstelijk gouverneur-generaal van Nederl. Indië.

— Z. M. heeft benoemd tot 2de luits. bij het leger in Oost-Indië: bij de inf., de cadets H. A. Scharp, L. A. H. J. Barkey, P. W. Boers en A. J. Tiedeman; bij de art., de cadets A. R. W. Gey van Pittius en G. P. Bischoff; bij de genie en sappeurs, de cadets G. E. V. L. van Zuijlen, J. P. van der Eb, R. C. Heijligers, J. G. M. A. Carlier, W. J. C. Leers, M. J. Mulder en C. G. H. Coster; allen herkomstig van de kon. academie voor de zee- en landmagt; bij de geneesk. dienst in Oost-Indie tot offic. van gez. 3de kl. de kweekelingen T. H. Mac Gillavry, E. P. Tombrink, H. L. Benjamins, B. Benjamins, B. Leitz, J. J. Postma, J. D. van Roggen, P. W. Sinninghe, C. W. F. Foreman, F. X. J. van Oldorp, L. A. L. de Kanter, A. C, Langerveld, P. C. P. C. van Goens, B. J. Wagener, J. W. Ravesteijn Medenblik, J. F. A. Aernout, D. J. Visscher en C. O. van Oordt.

— Het digt bij Winterswijk gelegen stadje Vreden, in Pruissen is bijna totaal verbrand. Van omstreeks 400 huizen zijn er slechts 60 huizen staande en verschoond gebleven. De ellende moet zeer groot zijn, en reeds op een half uur afstands van het plaatsje is de weg bezaaid met menschen die van alles beroofd zijn. Daar Vreden nog al een landbouwersplaatsje is, verliezen velen hunnen pas ingezamelden oogst bij deze ramp. In het jaar 1811 is dit plaatsje ook bijna geheel afgebrand. Naar men vermeent is de brand ontstaan ten huize van zekeren kleermaker, die aan den drank verslaafd was en met eene aangestokene pijp in het bed had liggen rooken. De gebouwen moeten nog al meestendeels voor brandschade verzekerd zijn.

Aan hulp heeft het niet ontbroken. Behalve drie à vier spuiten van Vreden waren die van Winterswijk, later die van Stadlohn, van Sudlohn, van Groenlo en nog later die van Eibergen en Nede, de beide laatsten onder bevel der burgemeesters dier gemeenten, werkzaam, en onze Duitsche naburen hebben alzoo weder een bewijs ontvangen van de krachtdadige hulpvaardigheid der Nederlandsche besturen.

Volgens nader berigt zijn de meeste menschen reeds bij de omliggende boeren en andere menschlievende personen, onder dak genomen.

ENGELAND.

Londen, 23 Julij. De beschouwing van den *Times* over de indische aangelegenheden is heden weder ongunstig, en het blad geeft zelfs zijne verwondering te kennen, dat de toestand van Indië geen sterkeren indruk te weeg brengt bij het bedenken, dat het leger van een onmetelijk rijk aan het muiten geslagen en de hoofdstad in handen van den vijand is, die door de Engelschen in de krijgskunde onderwezen werd, en dat binnen weinig dagen het nieuws kan worden ontvangen, dat de britsche magt nog slechts in eenige weinige sterkten of steden bestaat. Delhi, de hoofdstad van het mahomedaansche Indië, de verblijfplaats van den erfgenaam der mogols, het voornaamste wapentuighuis van Opper Indië en vol geschut en bommen, is in handen van eenige duizenden Aziaten, waarvan velen geoefende artilleristen zijn. De plaats is genoegzaam van krijgsvoorraad voorzien om een lang beleg uit te staan en wordt door een zeer sterken muur beschermd, de artillerie in aanmerking genomen, die de Engelschen daartegen kunnen rigten; want naar luid van alle brieven, hebben zij slechts ligt geschut en wachten zij op de aankomst van zwaarder om den aanval te beginnen. Intusschen ziet men uit naar nieuws van Delhi. Niet slechts door geheel Bengalen, waar iedere soldaat gezegd kan worden een muiter in zijn hart te zijn, maar in Bombay en Madras wankelen de uit inboorlingen bestaande troepen en zijn geneigd tot oproer, doch bevreesd zich te bewegen, elkander afvragende, of de mannen van hun ras werkelijk de voornaamste stad van hun land in bezit kunnen houden tegen de vreemdelingen, die tot dus verre alles voor zich uitdreven. Alles hangt af van generaal Barnard. Er staat veel op het spel met een man, die te naauwernood bekend is. De *Times* gaat vervolgens voort met het herstel der rust in Indië voor te stellen als een werk van tijd, en het blad schijnt den tegenwoordigen staat van zaken te beschouwen als geene hoop gevende op eene spoedige beslissing. Deze is echter hoog noodig, zoo de heerschappij van Engeland in Indië niet ten eenenmale voor geruimen tijd verloren zal gaan. Dat de crisis van een zeer gewigtigen aard is, blijkt uit de aanbeveling van genoemd blad, om aan het Parlement eene zoodanige volmagt te verleenen, alsof de natie Rusland of Frankrijk tot tegenpartij had. Wel is waar wordt er van de mogelijkheid gesproken, dat de volgende indische mail het berigt der bemagtiging van Delhi kan medebrengen; doch het is blijkbaar dat men de tijding daarvan reeds vroeger verwacht had en uiterst te leur gesteld, ja zelfs mismoedig schijnt te worden die tijding niet te ontvangen. Indien het artikel van den *Times* geen bijzonder doel of bijoogmerk heeft, dan zou men kunnen veronderstellen, dat de geruchten, die voor twee dagen verspreid zijn, waarheid behelsden.

— Men leest in de *Morning-Star* onder de haagsche berigten:

»De gulhartige ontvangst, waarmede de koningin der Nederlanden te Londen ontvangen is (dit zal betrekking moeten hebben op die bij den hoogen adel), is het onderwerp van algemeene belangstelling in Nederland, en geeft nieuwen grond aan het vroegere gerucht, volgens hetwelk de tweeden dochter van Victoria eenmaal koningin der Nederlanden worden zal."

De koningin der Nederlanden bezocht gisteren de hertogin van Hamilton, daarna het britsche museum en na in het hôtel gedejeuneerd te hebben, begaf H. M. zich naar den hertog en hertogin van Aumale, te Twickenham. In den avond ontving de markiezin van Westminster een bezoek der koningin.

— *Daily News* oppert het denkbeeld dat de britsche regering aan de Porte vergunning moest vragen om 20 à 25,000 man over turksch grondgebied naar Egypte te laten trekken, ten einde op deze wijze de komst van de Engelsche troepen in Indië te bespoedigen. Het cabinet van St. James schijnt echter voor alsnog daartoe niet geneigd.

BELGIE.

Het belangrijkste feit der laatste dagen is het huwelijk van de prinses Charlotte met den aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk. Dit werd den 27sten Julij te Brussel voltrokken. Het burgerlijk huwelijk werd gesloten door den burgemeester der hoofdstad, den heer Ch. de Brouckère, en de daarvan opgemaakte acte werd behalve door de doorluchtige echtgenooten, geteekend door den koning, de ex koningin der Franschen, Maria Amelia, prins Albert, den gemaal der koningin van Engeland, den regerenden hertog van Saksen Coburg-Gotha, den aartshertog Lodewijk en de aartshertogin Margaretha, den hertog August van Saksen-Coburg en de hertogin Clementine van Orleans, zijne gemalin, den hertog en de hertogin van Brabant, den graaf van Vlaanderen, den prins van Leiningen en de acht gewone getuigen.

De kerkelijke inzegening van het huwelijk had daarna plaats in de kapel van het paleis, door den cardinaal aartsbisschop van Mechelen, in het bijzijn van de zoo even genoemde vorstelijke personen en de leden van het corps diplomatique en hunne dames, alsmede van de hooge staatsambtenaren en andere aanzienlijke personen, welke daartoe waren uitgenoodigd. Onder de aanwezigen merkte men op Ferruck Khan en zijn gevolg.

De jonggehuwden zijn den 30sten daaropvolgende naar Weenen vertrokken.

FRANKRIJK.

De keizer en de keizerin van Frankrijk hebben zich naar Engeland begeven, ten einde de vorstelijke familie aldaar te Osborne te bezoeken. De *Moniteur* deelt mede, dat gedurende 's keizers afwezigheid prins Jérome den raad van ministers zal presideren. Het blad meldt tevens dat HH. MM. den 11 Augustus van hun uitstapje naar Engeland zullen terug zijn.

— Eene telegrafische dépêche uit Parijs meldt, dat het hof van assises van het departement der Seine gisteren avond uitspraak heeft gedaan in de zaak van het leven des keizers, Tibaldi werd veroordeeld tot levenslange deportatie. Grilli en Bartolotti zijn uit aanmerking van verzachtende omstandigheden veroordeeld ieder tot 15jarige gevangenisstraf.

— Men weet dat Ledru Rollin in zijn aan de Engelsche bladen gerigten brief aanbiedt voor eene Engelsche jury te verschijnen, om zich te ontlasten van de bekende tegen hem ingebragte beschuldiging. Het gerucht loopt dat dienovereenkomstig in Engeland eene actie tegen hem zoude worden ingesteld.

— Aan de zoo lang geduurd hebbende zaak van den bisschop van Moulins is eerst nu een einde gekomen. Hare oplossing was eene diepe vernedering voor dezen prelaat. De stappen door zijnen vicaris generaal gedurende diens verblijf te Rome gedaan, hebben geen gunstig gevolg gehad, en het antwoord daar gekregen was alleen dat de bisschop zijn geschil met de pastoors in der minne moest bijleggen en hen in hunne bediening herstellen, in de kerken waar zij vroeger werkzaam waren. De onderhandelingen op dit terrein werden dus geopend met de twee pastoors, waartegen de bisschop den bekenden strengen maatregel had genomen. De bisschop eischte dat zij een brief van onderwerping zouden teekenen, waarin de door den bisschop op den voorgrond gestelde denkbeelden en beginselen wierden erkend. De twee pastoors weigerden dit en toonden zich tot niets anders bereid dan tot het teekenen van een brief, waarin zij zouden verklaren, dat, *alleen om den wille des vredes*, zij eene welwillendheid van den bisschop vroegen. Met deze onbestemde uitdrukking moest de heer de Dreux-Brézé zich tevreden stellen. Hij hergaf aan de pastoors hunne betrekkingen, en die twee geestelijken werden bij hunne terugkomst in hunne parochiën door den prefect, den maire, alle andere autoriteiten en eene zeer groote menigte belangstellenden feestelijk ontvangen.

— Uit Tunis is berigt ontvangen, dat de bey aan de nagelaten betrekkingen van den onlangs zoo gruwelijk ter dood gebragten israelietischen inwoner dier stad eene aanzienlijke schadeloosstelling in geld heeft gezonden; terwijl voorts wordt gemeld, dat naar aanleiding van nadrukkelijke vertoogen der europesche consuls maatregelen zullen genomen worden, om de herhaling van zulke schandelijke feiten te voorkomen.

Parijs, 26 Julij. De *Moniteur* bevat, in den vorm van een partikulieren brief uit Jassy, een bezwaarschrift tegen de buitensporigheden, die bij voortduring bij de verkiezingen in Moldavie worden begaan. Voornamelijk levert het gebeurde te Botoschanie den berigtgever in den *Moniteur* grond tot klagen. Deze stad is na Jassy de aanzienlijkste in Moldavie, en in het district, waarvan zij de hoofdplaats is, was de heer Geurgeul commissaris; hij is echter vervangen door kolonel Ranetto, »die spoedig heeft getoond waartoe hij in staat is." Den 2 Julij nl. liet hij den voornaamsten koopman van Botoschani, den heer Segoni, door gendarmen bij zich ontbieden, en vroeg hem hoe hij het had durven wagen kiezersvergaderingen bij te wonen. Segoni beriep zich op den firman van den sultan, doch pas had hij dit woord uitgesproken of kolonel Ranetto viel op hem aan en mishandelde hem zoodanig, dat zes dagen later nog de sporen daarvan op zijn gelaat merkbaar waren. — Een tweede bezwaar betreft den brief, waarbij de heer Couza, prefect van Calaez, bij den kaimakan zijn ontslag heeft aangevraagd. De heer Couza voert zeven punten aan, die, omdat zij in strijd zijn met den firman en de wetten, hem hebben genoopt zijne betrekking neder te leggen; en wel: 1°, de openbaarmaking van lijsten, die door doorhalingen en bijvoegingen verminkt waren; 2°. de afzetting van onderprefecten en hunne vervanging door »onbekwame en gevaarlijke personen"; 3°. »het stelsel van schrikbewind, dat in het district werd ingevoerd sedert de ondergeteekende uit de stad afwezig was"; en 4° »de tegenstrijdigheid met de wet gelegen in de werkzaamheden van de commissie tot herziening, welke commissie de aanzoeken dergenen die hun regt verlangeden gehandhaafd te zien, afwijst zonder daarvoor gronden aan te geven." In deze en meer dergelijke bezwaren van den heer Couza ziet de correspondent van den *Moniteur* zoo veel bewijzen van het »intimidatie stelsel" dat in Moldavie heerscht.

DUITSCHLAND.

Weenen, 25 Julij. De bezwaren, die op het terrein der godsdienst de oprigting der bedelsschool te Weenen hebben tegengehouden, zijn uit den weg geruimd, door de bepaling dat alleen de leeraar in de geschiedenis en de eerste direkteur der inrigting de godsdienst van den Staat moeten belijden, doch dat het voor de overige leden van het onderwijzend personeel onverschillig is tot welke kerk zij behooren.

Weenen, 28 Julij. Reuter, de gewezen kashouder der Oostenrijksche nationale bank, die door zijnen buitensporigen hartstogt voor het loterijspel zich aan ontrouw schuldig gemaakt, en gelden die hem in bewaring waren gegeven verspeeld heeft, is heden tot drie jaren zware tuchthuisstraf veroordeeld. Deze man heeft van 23 Februarij 1855 tot 12 Mei 1857 voor fl. 1,541 000 in de loterij verspeeld, en wel is waar weder fl. 1,190,000 terug gewonnen, doch de ontbrekende fl. 351,000 schuldig zijnde en ze niet uit eigen middelen kunnende voldoen, die som uit de kas der bank genomen.

ZWITSERLAND.

Het volgende artikel leest men in den *Siècle:*

»De ultramontaansche partij, die Oostenrijk en het koningrijk Napels heeft ten onder gebragt, is nog niet te vreden; zij heeft een begeerig oog op Zwitserland geslagen en tracht in dat schoone land op nieuw de tweedragt te stoken, die godsdienst-hartstogten er in vroegeren tijd dezen heerschen. De zwitsersche bondsvergadering heeft dezer dagen een adres ontvangen, waarvan het groote gewigt spoedig zal beseft worden.

»In 1823, ten tijde van het congres van Verona, legde de absolutistische en ultramontaansche reactie, destijds zegevierende, aan het canton Geneve de verpligting op, zijnne wetten betreffende het burgerlijk huwelijk te ver-

nietigen. Later werd, onder denzelfden invloed, eene wet tegen de drukpersvrijheid uitgevaardigd.

»De adressanten vragen thans de intrekking van die verschillende bepalingen die tegen de democratische constitutie van Zwitserland, met zijne liberale instellingen, aandruischen; zij vragen ook dat art. 12 van het tractaat van Turijn, betrekking hebbende op de sardinische gemeente van het canton Geneve, beveiligd worde tegen elke verkeerde uitlegging door middel van eene vormelijke verklaring, overigens in overeenstemming met den geest van het tractaat, en bepalende dat de wereldlijke betrekkingen tusschen de Kerk en den Staat, in het canton Geneve zoowel als in geheel Zwitserland, het burgerlijk wetboek en het concordaat van 1801 ten grondslag hebben.

»Daarentegen beweert de ultramontaansche partij, dat ditzelfde art. 12 van het tractaat van Turijn de oude sardinische gemeenten van het canton Geneve aan de sardinische wetten en usantiën van 1770 heeft onderworpen. Maar die wetten en usantiën zijn afkomstig uit de middeleeuwen, en mogten zij nu weder van toepassing gemaakt worden (hetgeen overigens tot de onmogelijkheden behoort), dan zou Zwitserland, wat de godsdienst-aangelegenheden betreft, onmiddelijk nog lager dan Oostenrijk en het koningrijk Napels zinken. Men oordeele!

»Volgens die wetten en usantiën van 1770 behoort de benoeming der pastoors aan den bisschop alleen, de kerken met hare bezittingen en fondsen worden beheerd door de bisschoppen of hunne gevolmagtigden, ingevolge de decreten der trentsche kerkvergaderingen; de kerkelijke inzegening alleen bekrachtigt het huwelijkscontract, zonder eenige uitzondering of voorbehoud voor den Staat; alleen de pastoors zijn met het houden der registers van den burgerlijken stand belast.

»Die wetten en usantiën gaan nog verder: zij willen dat de geestelijken niet zullen te regt staan voor de gewone regtbanken, en dat zij van alle afhankelijkheid van de regering zullen worden vrijgemaakt. De protestantsche eeredienst zou slechts geduld worden. De oude feest- en rustdagen zouden worden hersteld, en op die dagen moesten de protestanten zich van allen arbeid onthouden. Het onderwijs zou, zoo als van zelf spreekt, aan het geestelijk gezag worden onderworpen, dat ook de drukpers onder zijn toezigt zou hebben. De geestelijke order en de kloostergeloften zouden weder worden ingevoerd. Niemand zou tot maire kunnen worden benoemd dan wanneer hij eene verklaring overlegde, waaruit bleek dat hij zijne godsdienst-pligten op het Paaschfeest heeft volbragt. De herbergiers en houders van kosthuizen, alsmede de kostschoolhouders zouden gedurende de vaste aan niemand mogen vleesch geven. De israelieten zouden onbekwaam zijn om eigendom te bezitten, en aan de katholijken zou het verboden zijn met de israelieten zamen te wonen, hun grond te verhuren enz. De wetten en usantiën van 1770 bedreigen barbaarsche straffen tegen elke inbreuk op deze bepalingen; om slechts één voorbeeld te noemen, de godslasteraars moeten, naar gelang van het zwaarwigtige van het feit, tot gevangenisstraf, dwangarbeid of ter dood veroordeeld worden.

RUSLAND.

De czaar, die zijne israelietische onderdanen in alles behulpzaam is wat tot uitbreiding en bevordering van hunne beschaving en tot verbetering van hunnen maatschappelijken toestand kan strekken, heeft hun op nieuw een bewijs zijner welwillendheid gegeven. Het woord *jood* nl. is in geheel Rusland verboden, aangezien de lage volksklasse dit woord als eene uitdrukking om te schelden en te beleedigen bezigt; voortaan zullen de belijders der mozaïsche leer niet anders dan *israelieten* mogen worden genoemd.

TURKYE.

Volgens berigten uit Constantinopel van 8 Julij was daar sprake van eene leening van 200 millioen, die de ottomanische regering op het punt zou zijn te sluiten met eene oostenrijksche maatschappij, tegen den koers van 82, met 6 pct. rente en 2 pct. amortisatie. Een der voorwaarden van de overeenkomst zou wezen de gemeenschappelijke exploitatie van al de reeds bekende of nog te ontdekken mijnen in het rijk. In de verrigtingen dezer maatschappij zou de Porte voor twee derde deel hebben, en de duur der instelling zou op 50 of 60 jaren zijn bepaald.

De gemengde commissie, ingesteld om onderzoek te doen naar de middelen tot beteugeling van de misdaden en misdrijven, die in de europesche wijken der hoofdstad begaan worden, heeft hare werkzaamheden geëindigd. Zeer beknopt heeft zij een ontwerp van policiereglement in gereedheid gebragt, waarbij aan het ottomanische gezag de vrijheid van handelen wordt toegekend, onmisbaar om voor de openbare rust te waken.

DONAUSCHE VORSTENDOMMEN.

De kaimakan van Moldavië, prins Vogorides, heeft de Israëliten daar te lande onderworpen aan eene belasting, welke 100,000 ducaten (omstreeks 1,175,000 fr.) zal moeten opleveren. Het zonderlingste van dezen maatregel is, dat de Israëliten in Moldavië alle Oostenrijksche ingezetenen zijn en dat de kaimakan zich omtrent deze belasting met de Oostenrijksche regering heeft verstaan. De Israëlitten zouden aanvankelijk, hoogst misnoegd, hebben verklaard, ongezind te zijn om te gehoorzamen, doch waren tot andere gedachten gekomen, nadat zij overtuigd waren geworden, dat, ingeval de kaimakan niet werd ondersteund, de vorstendommen zouden worden vereenigd, ten gevolge waarvan de Israëliten, die alsdan zouden ophouden Oostenrijkers te zijn, waarschijnlijk zouden worden verjaagd.

ITALIE.

De dood van kolonel Pisacane, hertog van San Giovanni, den aanvoerder van den jongsten opstand in Napels, wordt bevestigd; alleen bestaat er onzekerheid ten aanzien van de wijze waarop deze krijgsman in de kracht zijns levens is gestorven; volgens sommigen heeft hij zelf zich het leven benomen, om niet in handen zijner overwinnaars te vallen.

Wat Mazzini betreft, verneemt men dat hij, na bij de laatste onderneming bijna zijn gansch vermogen te hebben op het spel gezet en verloren, bepaald van het staatkundig leven afziet en zich slechts met het zamenstellen van zijne gedenkschriften wil bezig houden.

NOORD-AMERIKA.

Blijkens de laatste berigten uit New-York zijn in de maand Junij slechts 26 Amerik. schepen vergaan, ter gezamentlijke waarde van 819,500 doll.; en in de eerste 6 maanden dezes jaars 368 schepen ter waarde van 10,232,500 dollars.

Gedurende het eerste halfjaar van 1857 zijn te New-York 83,492 landverhuizers aangekomen tegen 56,510 in gelijk tijdvak van 1856. Op één dag, namelijk 1 Julij jl., zijn te New-York 7045 landverhuizers aan wal gestapt, te weten 3527 komende van Liverpool, 1357 van Havre, 788 van Londen, 694 van Antwerpen, 332 van Hamburg, 563 van Bremen, 200 van Rotterdam, enz.

— Een dagblad te Virginia, de *Frekdericksburg-News*, bevatte onlangs eenige aanmerkingen over de nadeelige gevolgen van huwelijken tusschen vermaagschapte personen, en vermeldt, dat onder eenige familiën van aanzien en rijkdom, die gedurig huwelijken onder elkander aangingen, er geen gezonde man of vrouw op elke drie familieleden te vinden is. De eene lijdt aan oogziekten, een ander aan scrofulus, een derde is in zijn verstand gekrenkt, een vierde blind, een vijfde krombeenig. een zesde met een overdreven groot hoofd enz. Geen van allen is vrij van een of ander gebrek.

BRITSCH-INDIE.

In de *Straits Times Extra* van 7 Sept. lezen wij:

Delhi is nog niet ingenomen; verschillende schermutselingen vonden met voordeelig gevolg voor ons plaats. Vier of vijf regimenten opstandelingen hebben, met achterlating hunner wapenen, Delhi verlaten. Eene bom werd in een kruidmagazijn geworpen en vernielde hetzelve.

Men voedde groote bezorgdheid voor Lucknow. Bijaldien generaal Havelock die plaats niet tijdig bereikt, zal het garnizoen ten gevolge van gebrek aan voedsel bezwijken.

De Europeanen hebben zich door de vlugt uit Mongyr gered. Laodiana is verwoest.

— Tijdingen uit Madras van den 21 Aug. melden, dat het 8ste regiment cavallerie, op deszelfs marsch naar het presidentschap, geweigerd heeft zich in te schepen en ontwapend is. Het 3de M. L. cavallerie is onrustig.

— Te Allahabad is alles rustig gebleven. Er wordt echter streng gewaakt en aan de versterkingen gewerkt. De uit den Krim-oorlog bekende kapitein Peel is met eene brigade mariniers derwaarts opgerukt, welke gedeeltelijk uit de manschappen en stukken van het door hem gecommandeerd fregat Shannon is zamengesteld.

— Hetzelfde blad van den 12den dezer behelst het volgende:

Vijf duizend man troepen wachten te Malta op stoomschepen, om langs den overlandweg naar Bengalen te vertrekken.

Het nieuws van Delhi is verblijdend. Den 5 Augustus openden onze batterijen het vuur op het bastion Moory, hetwelk slechts zeer zwak, en zonder ons eenig nadeel toe te brengen, door den vijand beantwoord werd. De opstandelingen bleven binnen de wallen en schenen zeer bevreesd te zijn. Den 1sten en ook den 2den Augustus deden zij een uitval. Deze laatste duurde van 6 ure 's avonds tot 2 ure in den morgen van den volgenden dag. Het was het feest van Eed-Cool-Zolda en de opstandelingen werden met slagen aangezet en opgewekt door de profeciën en het fanatisme hunner moulvies en priesters. Zij geloofden, dat deze uitvallen de Britsche magt verslaan en voor altijd een einde aan Engelands overheersching in Indië zouden maken. Onze troepen echter worden bekend met de wijze van aanval der opstandelingen, en telkens worden zij gemakkelijk terug geslagen. Niet eene enkele reize behaalden zij het geringste voordeel. Het verlies aan onze zijde bedroeg, gedurende twee dagen onafgebroken vuren, slechts tien dooden en zes en dertig gekwetsten. Het verlies der vijanden was echter ontzettend. Onze batterijen en musketvuur zweepten hen bij honderden weg, en de bajonet deed het overige. De weg tusschen ons kamp en de stad is digt met hunne lijken bezaaid en de pestwalm, die daardoor ontstaat, is gevaarlijker voor de onzen dan hunne aanvallen. Zij verlaten thans de stad in grooten getale, hetgeen zeer te bejammeren is, daar de dag der vergelding niet lang meer zal uitblijven.

— Omtrent de hierboven gemelde ontwapening van het 8ste regiment cavallerie, vernemen wij dat dit berigt niet juist was. Het regiment weigerde naar Bengalen te vertrekken, alvorens hunne achterstallige soldij voldaan was. Het regiment werd alsnu te Poonamale gehouden, terwijl hunne paarden met toebehooren naar Bengalen werden gezonden. Het regiment zal alsnu naar Arcot vertrekken en aldaar garnizoensdienst verrigten.

— Een gedeelte van het 27ste Bombaysche inlandsche infanterie is te Kolapore opgestaan. Dit geschiedde den 31sten Julij en de luitenant Norris en de vaandrigen Stubs en Heathfield werden vermoord. Het regiment is ontwapend en de meesten der muitelingen zijn streng gestraft. Ook vond er in het 12de Bombaysche inlandsche infanterie te Nusseerabad insubordinatie plaats, dewijl een gedeelte daarvan aan een fanatiek moordenaar van het 1ste cavallerie bescherming verleende. Dit gedeelte van het regiment is onmiddelijk ontwapend. In het gansche presidentschap Bombay schijnt thans rust te heerschen.

— Maharajah Goolab Singh is thans werkelijk gestorven. Zijn overlijden vond op den 2den Augustus plaats en wel ten gevolge eener driedaagsche koorts. Hij stierf terwijl hij juist op het punt stond, om ons hulptroepen toe te zenden.

— Het volgende is een uittreksel uit een brief van Allahabad, dd. 22 Augustus:

Het nieuws uit Lucknow is zeer verblijdend. De bezetting der versterkingen heeft aan den generaal Havelock doen weten niet om haar bekommerd te zijn, daar zij nog genoegzaam voedsel en munitiën voor zes maanden heeft. Ook meldde zij, dat de aanvallen van den vijand, uit gebrek aan munitie, dagelijks zwakker werden en men geloofde, dat zij het onder zichzelven oneens is. Het garnizoen voedde alle hoop, het beleg door te staan.

Brieven van Agra deelen mede, dat de vijand bijna geheel verdwenen is en de bezetting van het fort togten in de nabuurschap maakt.

Van Delhi was berigt ontvangen, dat aldaar versterkingen waren aangekomen en het beleg met ijver ... hoop op eene spoedige beëindiging werd voortgezet.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 27 Julij. Europa, Poort, Duiveland, Viersen, Batavia.
28. Jannetje, Lupcke, v. Batavia.
7 Aug. Kosmopoliet, Bouten, v. Batavia.
Hellevoetsluis. 8 Aug. Hendrina, Pompe, v. Batavia.
Texel. 24 Julij. Hollandia, Wap, v. Tjilatjap.
26. Adriana Petronella, Brocx, v. Batavia.
29. Joh. Wilh., Klockgieter, v. Banjoewangie.
30. Marg. Johanna, Roluf, v. Batavia.
31. Nijverheid, Kerkstra, Wilh. Cath., de Groot Stiffry, v. ...
2 Aug. Juno, Kluin, v. Akyab.
7. Nederland, Huidekoper, v. Batavia.

Vertrokken.

Brouwershaven. 30 Junij. Prinses Amalia, van Rhijn ... made, n. Batavia.
Hellevoetsluis. 26 Julij. Z. M. stoomschip Gedeh, kommt. St... de Kust van Guinea.
29. Adolf en Martinus, de Ridder, n. de Kust van Guinea.
30. Susanna, Kaleshoek, n. Batavia.
3 Aug. Nieuwland, Bennik, Johannes Lodewijk, van der ... n. Batavia.
4. Joan, Laseur, n. de Kaap de Goede Hoop.
6. Borneo, Jansen, Hollandstrouw, Keuker, n. Batavia.
Texel. 26 Julij. Passaroeang, Kloppenburg, n. Batavia.
30. Margaretha Simonettha, Hofman, Nassau, Virginius, n. ... Gesina, Burggraaf, De 3 Vrienden, v. d. Zee, n. Soerabaya.
3 Aug. Herman de Ruyter, Feynt, n. Batavia.

Zeilklaar.

Hellevoetsluis. 8 Aug. Willem de Clercq, Ouwehand, Soer.
Texel. 6 Aug. Anna Maria Wilhelmina, Jansen, Batavia.
Vlissingen. 5 Aug. Ida Maria de Raath, de Boer, Batavia.

Vreemde Havens.

Aangekomen.

Falmouth. 25 Julij. Amstel, Rademaker, v. Rangoon.
Liverpool. 31 Julij. Goede Verwachting, Lindonck, v. Amst. laadt voor Batavia.
Cuxhaven. 28 Julij. Frisia Westphalia, Peters, v. Rangoon. Soendborg, Jorgensen, v. Soerabaya.
1 Aug. Capella, Landeweer, v. Amst.
St. Nazaire. 22 Julij. Washington, Laville, v. Soerabaya.
St. Helena. 4 Junij. Magda, Osterberg, v. Samarang. vertrok n. Stockholm.
11. Juno, Chevalier, v. Batavia. vertrok 15 n. Amsterdam.
13. Elisabeth Jacoba, Lucas, v. Akyab. vertrok 16 n. Amsterdam.
Johanna Geertruida, Flens, v. Batavia. vertrok 16 n. Rotterdam.
Zeepaard, Giltjes, v. Batavia. vertrok 16 n. Rotterdam.
15. Stockholm, Sydow, v. Soerabaya. vertrok 17 n. Stockholm.
Economist, Olivier, v. Batavia. vertrok 16 n. Amsterdam.
16. Triton, Olie, v. Batavia. vertrok n. Amsterdam.
Commiss. des Konings van der Heim, Hoogenstraten, v. Bat. vertrok 18 n. Rotterdam.
20. Columbine, Malbrone, v. Akyab. vertrok n. Rotterdam.
New-York. 8 Julij: Falcon, Hall, v. Batavia.
San Francisco. 16 Junij. Diana, Pille, v. Bangkok en Hongk.

Vertrokken.

Londen. 27 Aug. Zwaan, van Hemert, n. Batavia.
Ramsgate. 26 Julij. Louis, Hévig, (v. Newcastle) Batavia.
Cardiff. 21 Julij. Delfshaven, Calcar, n. Hongkong.
24. Gorinchem, Reijnders, n. Singapore.
Glasgow. 27 Julij. Cairo, Carter, n. Batavia.
29. Henriette, v. Loenen, n. Singapore.
Bremerhaven. 25 Julij. Ammerland, Gutske, n. Oost-Indie.
Gothenburg. 18 Julij. Doctrina en Amicitia, Haagsma, n. Austr.
Bordeaux. 4 Aug. Maronie, Rangin, n. Batavia.

Gepasseerd.

Deal. 29 Julij. Prins van Oranje, Hensing, Texel n. Batavia.
3 Aug. Susanna, Kaleshoek, Rotterdam n. Batavia.
Zuid-Voorland. 3 Aug. Drie Vrienden, v. d. Zee, Amst. n. Soer. Nassau, Virginius, Amst. n. Batavia.
Dover. 3 Aug. Gesina, Bruggraaf, Amst. n. Batavia.
Folkestone. 1 Aug. Maria Adolphina, Blom, Gothenburg naar de Kaap de Goede Hoop.
5. Nieuwland, Bennik, Rott. n. Batavia.
Wight. 2 Aug. Passaroeang, Kloppenburg, Amst. n. Soerabaya.
Sorlings. 16 Julij. Triton, Orling, But. n. Stockholm.
Lundy. 19 Julij. Staatsr. Comm. v. Ewijck, de Winter, Cardiff n. Hongkong.

In Lading.

Shields. 4 Aug. 4 Gebroeders, Haken, Singapore.
New-York. ...... Anna Lange, Raskes, Batavia.

Zeilklaar.

New-York. 24 Julij. Dina, de Haan, Batavia.

Schepen in Lading.

Rotterdam. Batavia, Marinus en Willem, van Duijn. — President Ram, Ulrich. — Triton, Adriaans. — Zephir, de Vries. — Samarang, Valparaiso, Kok. — Hongkong, Nova Zembla, ... — Melbourne, Min. Thorbecke, van Duijn. — Kaap de Goede Hoop, Agrippina Adriana, Verschuur. — Admiraal de Winter, Uil.
Amsterdam. Batavia, Henriette Geertruida, de Boer. — Elisabeth Anthonia, Jansen. — Zeenimph, Witsen Elias. — Alcyone, Haacke. — Agneta, Crap Hellingman. — Batavia en Samarang, Stad Assen, Harsevoort, Faure, Hellingman. — Batavia, Samar. en Soerabaya, Watergeus, Kramer. Christina Helena, Tjebbes. — Batavia en Soerabaya, Holland, Aafmeeth. — Samarang en Soerabaya, Stad Dockum, v. d. Werff. — Soerabaya. China, Luttenberg. — Sydney, Postiljon, van de Poll.
Dordrecht. Batavia, Jan van Hoorn, Hols.

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia: Per Europa, kapt. Poort: De heeren C. Riem, echtgenoote en 3 kinderen, en G. Couperus, particulier; van Gouvernel Faure, luit. t/z. 1ste kl.; Tromp, luit. t/z. 2de kl.; Camauer, kapt. der O. I. inf.; 2 inl. vrouwelijke bedienden; 2 gegag. militaires, waarvan 1 korporaal en 1 fusilier.

Per Margaretha Johanna, kapt. Roluf: Mevr. C. Brocx, geb. van Heel, met 6 kinderen.

Per Nijverheid, kapt. Kerkstra: predikant C. A. van Maarseveen

[illegible] 8 kinderen; W. Burnard, koopvaardijkapitein. (Mevr. Maarve[illegible] op reis overleden.)

Per Wilhelmina Catharina, kapt. de Groot Stiffry: De heeren J. [illegible]hout, gepens. kapt. met echtgenoot en zoon; Galle en kinderen; de jonge heeren en jonge jufvrouwen van Gessel. (Mevr. Galle op reis overleden.)

Per Jannetje, kapt. Lupcke: De heeren J. C. Kaula, off. v. adm. [illegible]kens, kapt. der artillerie, en echtgenoot, T. Bovens, 2de luit. [illegible] Kavallerie; P. Heimans, med. doctor, met drie kinderen; drie [illegible] heeren van Haasteek; de 2de stuurman Anderson, en vijf ge[illegible] militairen.

Per Nederland, kapt. Huidekoper: de HH. A. W. Mensinga, kapt. G. L. Leger, familie J. C. v. d. Meulen, jufvr. Bletterman, de jonge heeren A. en H. Clignett, Victor Serrière, J. Palm en C. en A. [illegible]ger.

Per Adriana Petronella, kapt. Brocx: De heeren A. J. van Geen, J. Haberts en R. van Vierhouten.

Van Samarang: Per Adriana Petronelle, kapt. Brocx: De heeren G. F. H. en R. R. Jansen; A. J. A., W. G. H., L. C. M. en E. F. van Blommestein; F. A. E. en K. A. E. Klaring; (de heer G. [illegible] Woelderen op reis overleden).

Van Banjoewangie: Per Witte Cornelisz. de Witt, kapt. Kruy[illegible]: De heer D. Koers en echtgenoot en een kind; mevr. de [illegible] A. Haring en twee kinderen.

Van Tjilatjap: Per Hollandia, kapt. Wap: De heer P. Walles, [illegible]sch ingenieur, met 2 kinderen.

Vertrokken Passagiers.

[illegible]r Batavia: Per Herman de Ruyter, kapt. Feynt: de heeren [illegible] Lattijn, G. L. Reedijk en Chr. Geerlofs.

Kort Handelsberigt.

Rotterdam, 8 Aug. Koffij, Gedurende de laatste veertien dagen was het zeer stil en werd goed ord. Java tot 42 c., goed blank tot 42 1/2 c. gedaan. De koopers zijn echter geretireerd, terwijl daarentegen weinig wordt aangeboden, zoodat bij eenige vraag spoedig tot genoemde prijzen niet meer zou te koop zijn.

Ruwe Suiker. De kooplust welke einde der vorige maand vrij algemeen bestond, is gevolgd door eene algemeene stilte, welke alleen afgebroken is door een verkoop op gisteren van 511 kr. Java. No. $13^1/_2$ factuur zeilende per *Hugo Grotius* à ƒ $49^1/_2$, in die eenvoudigheid bleven 637 kr. per *Cosmopoliet* te koop, de voorraad N. H. M. thans is slechts ruim 19000 kr.

Thee. Hoewel de omgang deze week niet van belang was, is de stemming wel zoo ferm. Uit de eerste hand werden in de vorige maand verkocht ca. 800/4 kn. Congo tot 95 à 110 c.

Rijst blijft in eene flaauwe stemming daar gebrek aan aftrek in de gepelde soorten den kooplust voor ongepeld meer en meer doet verminderen. De prijzen hebben zich dan ook naauwelijks gesouteneerd.

Specerijen. Peper met weinig kooplust. Dezer dagen zijn uit de eerste hand afgedaan 696 bn. per *Jannetje* tot 27 3/4 c. Witte Peper zeer schaarsch op 48 à 50 c. voor kleinigheden gehouden. Notenmuscaat flaauw en is verder teruggegaan op 140 c. voor 1e. soort, waartoe zich echter evenmin kooplust toont. Foelie blijft nominaal op 130 c. te noteren. Nagelen vonden tot 35, 34 en 33 c. voor No. 1, 2 en 3 eenige vraag, daar door de N. H. M. dit jaar niets van dit artikel wordt geveild. Intusschen blijft tot 1 c. hoogere prijzen te koop. Java Kaneel met eenigen aftrek op de vorige prijzen; No. 2, 83 à 85 c., No. 3, 75 à 80 c.

Van Java Tabak valt wederom niets te vermelden, daar gebrek aan voorraad de zaken blijft verhinderen.

Van Huiden zijn verkocht;

979	Soerabaya Koe	....	tot 81 à 83 c.
514	dito	Buffel............	» 32 » 34 »
197	dito	dito	» 35 » 37 »
60	dito	dito	» 60 » 65 »

alles aangevoerd per *Constantia*.

Van Banca Tin zijn sedert onze vorige afgedaan:

1000 bl. tot ƒ $34^1/_2$	400 bl. tot ƒ 87	200 bl. tot ƒ $88^1/_2$
1100 » » » $85^1/_2$	1000 » » » 87	100 » » » 88
1200 » » » $86^1/_2$	380 » » » 87	350 » » » 86
2330 » » » 88	850 » » » 85	150 » » » $86^1/_2$
700 » » » 89	1350 » » » 86	100 » » » $87^1/_2$
200 » » » $85^1/_2$	500 » » » $87^1/_2$	130 » » » $86^1/_2$
1179 » » » 87		

tot welken laatsten prijs blijft aangeboden.

Java Indigo zeer vast en de meeste particuliere partijen werden tot iets hoogere prijzen opgeruimd. Er zijn echter weder ca. 100 kisten alhier gearriveerd.

Camfer blijft in waarde teruggaande en Japansche is niet meer dan 60 c. waard. Tamarinde. Onder invloed van nieuwen aanvoer en nog meer te wachtene partijen, flaauw. Cubeben blijven vast op 76 à 78 c. gehouden. De houders worden door de hooge berigten uit O. I. in hunne vasthoudendheid gesterkt, hoewel koopers tot die hooge prijzen blijven ontbreken. Lange Peper tot 23 à 24 c. aangeboden. Rad. Galanga nominaal ƒ 31 à ƒ 32. Staranijs schaarsch en onder 62 à 65 c. niet te koop. Cassia Lignea zeer weinig voorhanden en onder 82 à 83 c. niet te bekomen dat ook voor dringende behoefte bedongen wordt. Cassia Tigablas blijft met geringen aftrek, alleen krachtig smakende soort is te plaatsen. Cassia Lignea Vera 15 à 17 c. naar kwaliteit waard met vrij grooten voorraad. Oleum Cassinae nominaal ƒ 15 à ƒ 14 1/2. Oleum Cajaputi niet boven ƒ 2 te verkoopen. Het artikel is overvoerd. Gum Damar vast op ƒ 39 à ƒ 40 gehouden, maar zonder koopers tot dien prijs. Intusschen is het waarschijnlijk, zij zich binnen kort wel zullen opdoen. Gum Benzoe zonder handel. Gum Elastic. meer gevraagd en met eenigen omzet. Prima is onder ƒ 46 1/2 niet te koop. Gutta Percha zonder voorraad, zeer gevraagd. Schildpad. Van de in veiling opgehoudene 28 kisten bij de N. H. M. zijn 3 kisten verkocht tot ƒ 1/2 boven den opgehouden prijs. De resteerende blijven op diezelfde wijze te koop.

Bindrotting blijft goed te verkoopen. Afgedaan werden 2990 bossen per *Treijntje Fenna*, 2469 bossen per *Guurtje en Maria* en 8000 bossen per *Kenau Hasselaar* allen ƒ 17. De voorraad bij N. H. M. in alle havens bedraagt heden 43,599 bossen en bij particulieren alhier 9336 bossen.

Arak. De afdoeningen hebben bestaan uit: 30 leggers aangevoerd per *Postiljon*, en 15 leggers per *Watergeus*; de daarvoor besteede prijzen gaan stellig de ƒ 230 niet te boven; benevens 115/1, 13/2 leggers per *Europa*, tot geheimen doch omstreeks denzelfden prijs. De aanwezige voorraad in de eerste hand bedraagt 957/1 en 130/2 legg. en zeilende zijn 654/1 en 19/2 leggers, waarvan een groot gedeelte spoedig aan de mark gewacht wordt. De vraag is niet groot.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.

van den 17 tot en met den 21 September 1857.

Met het Ned. schip *Geertruide Maria*, kapt. *C Spiegelberg*, de wed. *Beudeker*, van *Cheribon*.

Met de N I schoener *So-Ootdin*, kapt. *Said Achmat bin Kasim*, met 6 *Inlanders*, van *Soerabaya*.

Met de N I. bark *Ydroessie*, kapt *Said Abd bin Alie Bafagie*, de heeren *Fieres* en *echtg* van *Padang*.

Met het N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden*, kapt. *E. Lewis*, de 2de luit. *Thyssen*, en mevr. de wed *Ruyl*, van *Singapore*.

Met de N I, bark *Naga Laut*, kapt. *Wentholt*, de heeren Mr. *C. J.* van *Beresteyn*, *J. G. R. de Lavalette*, van *Samarang*.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA.

van den 18 *tot en met den* 21 September 1857.

Met de Ned. bark *Hector*, kapt. *M Paulino*, mejufvr. *L. Pool*, met hare broeder *F. Pool*, naar *Sumanap*.

Met het N. I. stooms. *Langen Lamongan*, kapt, *T. Deighton*, de heeren *Brest van Kempen*, *H. J. Lion*, *Wildeman*, *Nix W. Hoffsteder*, mevr. *Rijnbende* en *Brunner*, 1 *Chinees* en 8 *Inlanders*, *Z. M. troepen* en *bannelingen* naar *Samarang*.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum		Vlag	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
Septemb.	17	Nederlandsch.	Zeelust	J A. Knaap.	Batavia	16 Sept.	Amsterdam.
»	18	»	Cheribon.	W. J. Coers.	Rotterdam	7 Junij.	Batavia.
»	—	»	Cesar.	A D. Brinkering.	»	31 Mei	»
»	19	»	Justina	M. J. Meyer	Padang.	10 Sept	»
»	—	»	Tweeling Zusters.	W P Carst	Batavia.	19 »	Amsterdam.
»	—	Engelsch	Potna	G. Rogers	Too Chow Foo.	12 »	Londen.
»	—	»	Ferozepore	David Watson.	Liverpool	14 Junij.	Hongkong.
»	20	Nederlandsch	Zwerver.	D. A. Koekelis	Cardiff	28 Mei	»
»	—	Engelsch	Grange	Archd. Alexander.	Glasgow	21 »	Singapore.
»	—	Amerikaansch	Wide Awake		New-York.	25 Junij.	»
»	—	Nederlandsch	Argo	A. Weber	Rotterdam.	24 »	Batavia.
»	—	Amerikaansch.	Chilo.	L. C Hollis	New-York.	16 Mei	Hongkong.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum		Vlag		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Septemb	19	Nederlandsch.	bark	Schouwen	J. Kroll	Pecalongan	17 Sept.	Maclaine Watson en co.
»	—	Nederl. Indisch	»	Ydroesie	Sech Bafagie	Padang	19 Aug.	B J. Jacobs.
»	—	» »	»	Al Osmanie	Sech Bahasoan	Singapore	...	D N. Buijs en co.
»	—	Amerikaansch	schip	Jacob Bell	C. J W. Behm	Manilla.	7 Aug.	Paine Stricker en co.
»	—	Pruisch	»	Martin Friederich	C. Peter.	Soerabaya	14 Sept.	B Kopersmit en co.
»	20	Engelsch	bark	Omagh	W. Davidson	Singapore	8 »	Metzendorff Wilmans en co.
»	—	Nederl Ind sch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	»	16 »	Maclaine Watson en co.
»	—	» »	bark	Naga Laut	Wentholt	Samarang	17 »	B Kopersmit en co.
»	—	Nederlandsch.	»	Anna Justina	J. C. Siedenburg	Manilla	...	Paine Stricker en co.
»	—	Nederl Indisch	schoen	Fatalim	Saleh	Muntok	16 »	Gezagvoerder.
»	21	» »	stoomb	Banda	Bosch	Soerabaya	...	W. Cores de Vries.
»	—	Nederlandsch.	bark	Otto	W G Rotgans	Singapore	...	Maclaine Watson en co.
»	—	»	»	President van Rijckevorsel	C Verheij	Samarang	...	Landberg Bezoet de Bie en co
»	—	Nederl Indisch	»	Fatas Banjermassing.	Sarief Mohamed	Banjermassing.	...	D. N. Buijs en co.
»	—	» »	»	Fulke Nazar	Sech bin Smeer	Pontianak	...	»
»	22	Nederlandsch.	»	Cheribon	W. J. Coers	Rotterdam.	7 Junij.	Landberg Bezoet de Bie en co
»	—	»	»	Derkina Titia	P. Esink	Banka	...	E. Moormann en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum		Vlag		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	20	Ned Ind.	stooms	Langen Lamongan	T. Deighton.	Samarang.
»	—	Nederl.	brik	Paulino Constance Eleonara.	J R de Weerd	Nederland.
»	—	Fransch.	schip	Marie Gabrielle	Nicolas	Nantes.
»	22	Nederl.	bark	Schoonderloo	Kruijt	Nederland.
»	—	Ned Ind.	»	Srie Palembang	Tjoa Tjie Tjoan	Cheribon.
»	23	Nederlandsch.	»	Ardjoeno	Repp	Amsterdam.
»	—	Amerikaansch	schip	Noonday	Broek	Calcutta.
»	—	Ned. Ind	brik	Argo	M. Matthijs	Cheribon.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Kandanghauer *	W. Zeelt	Amsterdam	Haeger en Schuurman.
»	bark	Commercie Compagnie	G. J Bruker qq		»
»	brik	Julie *	R. Brem.	Amsterdam	»
»	bark	Henriette Maria *	J Verbrugh		J. Cezard en co.
»	bark	Henricus Gerardus*	Latjes	Nederland	Paine, Stricker en co.
»	schoen.	de Arend	Hus	Nederland	Dümmler en co.
»	bark	Louize Kroonprinces van Zweden*	J van der Linden	»	B. Kopersmit en co.
»	schip	Geertruide Maria	C. Spiegelberg	»	de Weerdt. Ruyl en co.
»	bark	Otto *	W G Rotgans		Maclaine, Watson en co
»	schip	Gerardus Jacobus	J J Kilian		Busing, Schröder en co
»	bark	Graaf Dirk III *	C C Rotgans.		V d. Burg, Vriesendorp & Co
Nederl. Indsch.	brik	Henriette*	H Chevallier	Soerabaya	»
» »	bark	Antoinette *	The Tjimpit	Macasser via Soerabaya	D. N. Buys en co.
» »	»	Asad Dullah*	Samsoedin		»
» »	brik	Faidool Karim*	Said Moh.		»
» »	brik	l'Esperance *	Intje Lanang	Soerabaya	»
» »	»	So-ootdin *	Said Kassim	Samarang.	»
» »	bark	Al Osmanie	Sech Bahasoean		»
» »	»	Tatas Banjermassing	Sarief Mohamed.		»
» »	»	Fulke Nazar	Sech bin Smeer		»
» »	»	Singapoera vroeger Johannes Marinus*	Said Oemar Setrie	Riouw	B. J. Jacobs.
» »	»	Ydroesie *	Said Bafagie	Banka.	»
» »	brik	Marianna Antoinette*	Lebert		B. Kopersmit en co.
Engelsch	schip	Lord Warriston *			Morgan Melbourn en co.
»	bark	Elisabeth Thompson	Bell		Hunter, Houghton en co.
Old.	schip	Armin *	A Rosenthal	Bremen	E. Moormann en co.
Fransch	schip	Jules Cezard *	Lesergeant	Nantes	J. Cezard en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept.	12	N I.	schoen Mastora	Mohamat Amin	Batavia
»	—	»	st. Langan Lamongan	T. Deighton	»
»	14	»	bark Said Maskoor	Hadjie Achmat	Banjarmass
»	15	Ned	schoener-schip Julia	A. van der Kolf	Batavia.
»	16	N I.	bark Colombus Almansoor	Said Sahil	Grissee.
»	—	Hamb.	brik Christian	Binden	Batavia.

Vertrokken schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	10	N. I.	bark L'Amitie	J. Huwart	Banjarmass.
»	—	Ned.	» Zeelust	J. A. Knaap	Nederland.
»	13	N. I.	» Polkus Sa-ada	Joenoos	Pontianak.
»	15	»	st Langen Lamongan	T. Deigthon	Batavia.
»	16	Ned	bark Jacoba Christina	J. C. Berk	Padang
»	—	N. I	» Tjan Goan	Sie Hiem	Grissee.
»	17	»	» Naga Laut	Wentholt	Batavia.

In lading liggende schepen te Samarang,

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	schoen.	Hap Eng	Tan Kie.		Gezagvoerder.
Nederlandsch.	bark	Maria	E. N. F. van Wulven	Nederland	Mac Neill en co.
»	»	Vijf Vrienden.	C. Johan	»	v. Maanen en co.
Deensch.	bark	John.	J. Looft	Cowes	v. d. Broek en Veeckens.
Nederlandsch.	»	Alblasserdam	P. G. Poth	Nederland	Mac Neill en co.
Nederl. Indisch	schoen	Hoat Goan	Njo Yang		Gezagvoerder.
Nederlandsch.	bark	Jan Pieterszoon Koen	J. Verloop	Nederland	B. Kopersmit en co.
Nederl Indisch	schoen.	Mastora	Mohamat Amin	Bandjermassing	Gezagvoerder.
» »	bark	Said Maskoor.	Hadjie Achmat		»
Nederlandsch.	schoen	Julia	A. van der Kolff.	Nederland	Dorrepaal en co.
Nederl Indisch	bark	Colombus Almansoor	Said Moh. bin Sahil.	Riouw.	Gezagvoerder.
Hamburgsch	»	Christian	G. P. N. Binder		C. Damnitz en co.

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept	11	N I	st Padang	B. J. Schipper.	Batavia,
»	—	Ned.	bark Waterloo	D. Duinker	»
»	12	N. I.	» Anna Serie	Said Bakreso	Pecalongan.
»	13	»	» Naim Balgijir	» Fagie.	Samarang.
»	—	»	» Bacht Mastora	» Alhabassy.	Pontianak.
»	—	»	kotter Krabbe	Mardam	Pasoeroean.
»	—	»	» Little Tot	Katjoong	Bezoekie.
»	—	Fr	schip Jesore.	O. Gachet	Batavia.
»	14	Eng.	bark Doelwijk	K. J. Swart	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	12	N. I.	schoen. So-ootdin	Sech Kasim	Batavia.
»	—	Ned.	brik Bantam	v. d. Block	Nederland.
»	—	»	» Jeannette Maria	S. v. Hulstijn.	Makassar.
»	—	Eng.	schip Swarthmore	Sh. Lidbetter	Manilla.
»	14	Bal	bark Fataheol Ragman	Sech Hrahim	Balie Amp.
»	15	Eng.	schip Cotgrain	D. Scott	China.
»	—	Pruiss.	» Marten Friedrich	C Peters	Nederland.
»	—	N. I.	bark Segaf	Sech Lachman.	Singapore.
»	—	Ned.	» Drie Gezusters	G. C. Visscher.	Nederland.

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten
Engelsch	Janet Willes	R. Wood	Manilla	Major Matson en co.
Nederlandsch.	Nederlandsch Indie	Wagner.	Amsterdam	Schimmelpenninck en co.
»	Heroes of Alma	J Sik	China	Fraser Eaton en co.
»	Wilhelmina Clara	de Graaff qq	Nederland	Schimmelpenninck en co.
Nederl. Indisch	Abool Hair	Sech Asbadie	Banjermassing en Sumanap	»
Nederlandsch.	Deligentia	D. v. Bentveld	Pasoeroean	Fraser, Eaton en co.
Nederl Indisch	Hing Thay	Amat.	Balie	Tan Bindjang.
» »	Djeilanie	Said Alie	Palemb. en Sumanap	Gezagvoerder.

Handelsberigten.

Batavia. Den 22sten Augustus jl. zijn alhier publiek geveild 350 pikols kruidnagelen 1e soort, die gezamenlijk hebben gerendeerd eene Som van *f* 11 914.45. of gemiddeld *f* 34.18 per pikol.

Benkoelen. Op den 13den Augustus jl. zijn op publieke veiling van de hand gezet 1325 pikols zwarte en 131 pikols witte peper, welke hebben opgebragt respectivelijk *f* 26,737.60 en *f* 4,836.60, of gemiddeld *f* 20.21$\frac{1}{2}$ en *f* 36.10$\frac{1}{2}$ per pikol.

Marktprijzen te Batavia 23 September 1857.

Koffij, Java *f* 37 per picol. gehouden.
—— Padang » 37 » » »
Rijst, witte » 135 à *f* 250 per koijang gewild.
—— Carga » 125 » » 132 » » »
Suiker witte No. 16 » 22 per picol afgdaan.
Wisselkoers op Holland, 106 à 106$\frac{1}{2}$ pCt. Particulier.
» » Engeland *f* 10$\frac{3}{4}$ per p. St.
Gouvernement. Geen papier.

te Samarang.

Koffij, per picol *f* 37 gehouden *f* 36 geboden.
Suiker, No. 16, per pic. *f* 22.
Indigo, per pond, *f* 4,20.
Koe Huiden, per kodie, à *f* 90,— } gevraagd en schaarsch.
Buffel-Huiden, » » *f* 80 » » 85,— } gevraagd en schaarsch.
Staart Peper, *f* 70.
Rijst, eerste soort, per 28 picols *f* 140 à *f* 150,—
» tweede » idem. » 130 » » 135,—
» derde » idem. » 120 » » 125,—
Klapper Olie, per picol, *f* 27,—
Katjang » » » » 18,—
Rotting, per picol, *f* 8 à *f* 9$\frac{1}{2}$.
Kadjang Matten, per 100 stuks, *f* 17,—
Wisselkoers op Holland 6/m. 106$\frac{1}{2}$ pCt.

te Soerabaya.

Suiker No. 16 per picol .... nominaal.
Koffij per picol .... *f* 36$\frac{1}{2}$.
Rijst (carga) per koijang .... *f* 130 à *f* 140.
Rijst (witte) » » .... » 155 » » 165.
Koehuiden » 100 stuks .... » 300 » » 500.
Rotting » pic .... *f* 8 à *f* 9.
Arak per legger .... *f* 110.
Klapper olie. .... *f* 30.
Katjang » .... » 18.
Wisselkoers .... *f* 106%.

Aan en Uitvoer te Batavia *van den* 10 *tot en met den* 13 *September* 1857.

AANVOER

Van Singapore per Eng. bark *Amalia Briellas*, gez. Monis. agt. Morgan Melbourn en co.

500 kn. sago. 47 zakk. witte peper. 75 do. zw. do. 800 planken. *Lading voor Sijdneij.*
63 kn. likeuren. 77 vn. vleesch. 3 do. tongen. 5 zakk. meel. *Agenten.*

Van Sumbawa per ned. ind. bark *Fathal Manan*, gez. Sech Djen bin Sultan Bargabier.

171 paarden. 1$^{10}/_{100}$ pic. was. *Gezagvoerder.*

Van Tagal en Pecalongan per ned. ind. bark *Ellen*, gez. Winter. agt. Kopersmit en co.

1064$^{65}/_{100}$ pic. suiker. *Agenten.*
1585$^{25}/_{100}$ pic. suiker. 30/$_2$ legg. arak. *Order.*

Van Samarang per ned. ind. bark. *Alnoer*, gez. Sech Awab bin Awab Said.

9 kn. chitzen. *Busing Schröder en co.*
8 kn. koopmanschapp. *Tjie Yoekie.*
4$^{00}/_{100}$ pic. koffij. *Sie Yoetiang.*
1 kt. zijdenwaren. 12 do. manufact. 1 do. parasols. 1 do. gedr. katoen. 4 do. speelkaarten. 1 do. hemden. 3 bn. laken. 1 kt. medicijnen. *Gumprich en Straus.*
71 zakk. gram. *Joseph.*
20 pakk. spijkers. 3 kn. sarongs. *Sie Yoetiang.*
49$^{21}/_{100}$ pic. suiker. *van Ommeren Rueb en co.*
1500$^{09}/_{100}$ pic. koffij. *Bahre en Kinder.*
2 kn. sarongs. 1 do. beschuit enz. *Sie San.*
19 kn. misoa. 4 do. lijm. 3 do. kain pandjang. 2 kn. sago. *Tjia Kiokbie.*

Van Soerabaija per ned. ind. stoomb. *Palembang*, gez. Roseboom. agt. Cores de Vries.

2 kn. inkt. *H. M. van Dorp.*
25$^{50}/_{100}$ pic. olie. 21$^{17}/_{100}$ do. vet. 8$^{84}/_{100}$ do. werk. *Agenten.*
90/m. sigaren. *Tan Engbo.*
1 kt. slendangs. *B. van Leeuwen en co.*
16/m. sigaren. 40 pic. notenmuskaat. *Tan Pekliong.*

Van de Lampongs per praauw Pantjalang gez. Tanah.

450 boss. rotting. 75 pic. zw. peper. 72 do. gomelastiek. 6 do. koffij. *Gezagvoerder.*

UITVOER

Naar Nederland per ned. bark *Resident van Son*, gez. Kramers. agt. Kopersmit en co.

450 pic. tin. 225 do. rotting. 5750$^{63}/_{100}$ do. suiker. 5096 do. koffij. *N. H. M.*

Naar China via Tagal per ned. schip *Zwaluw*, gez. Ruitermark. agt. Hanger en Schuurman.

100 pic. rotting. *Agenten.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Julia*, gez. A. v. d. Kolff. agt. v. d. Burg Vriesendorp en co.

200 pic. tin. 50 do. rotting. (948$^{10}/_{100}$ do. suiker. uit entrep.) *N. H. M.*
33 kn. wijn. *Agenten.*

Naar Nederland via Tjilatjap per ned. bark *Emelie*, gez. gez. Marker. agt. van der Burg Vriesendorp en co.

550 pic. tin. 7 do. rotting. 20,000 zakken. *N. H. M.*

Lading voor Tjilatjap.

50 keld. genever. *Reynst en Vinju.*
16 kn. wijn. 6 ks. wijn. 3 vn. bier. 6 ks. madera. 12 do. cognac. 5 ks. vruchten op brandy en water. 4 ks. provisien. 1 kt. zadels. 2 ks. glaswerk. 6 md. water. 20 vs. boter. 50 keld. genever. 10 vn. afget bier. 1 pakje. 2 vn. bier. 1 kt. was. 101 keld. genever. 1 kt. wijn. *van der Meulen en co.*
10 vs. boter. 2 kn. bier. 8 kazen. 6 hammen. *van Kleeff en co.*
1 pak diversen. *Tiedeman en v. Kerchem.*
1 kt. glaswerk en boeken. *John Prijce en co.*
3 ks. mignonetten. 40 do. madapoll. 20 pic. staf ijzer. 5 do. bund ijzer. *N. H. M.*
1 ledikant. 4 speeltafels. 1 buffet. 1 waschtafel. 2 tafel. *Munder.*
1 kt. provisien. 1 do. portwijn. 1 do. madera. 1 do. vruchten op water en brandy. 1 do. likeur en bitter. 1 do. thee. 2 keld. genever. 2 ks. champagne. 1 do. rhijnwijn. 1 do. gember. 2 md. min water. 2/$_2$ ks. sigaren. 2 do. glaswerk. 1 do. wijn. 3 do. bier. 13 vn. teer. *Hughan en Rehling.*
135 coll. gouv. goederen. *f* 110,000 zilv. munt. *Gouvernement,*

Naar Nederland via Soerabaija per ned. bark *Eersteling*, gez. Koens. agt. Andreas en co.

Aan boord gebleven lading van Liverpool.

10 kn. manufact. *Busing Schröder en co.*
17 kn. manufact. 2627 stav. ijzer. 247 bund. do. *Marten Dyce en co.*
6 kn. zadels. 50 vn. glaswerk. 33 coll. manufact. *Adam en co.*
25 coll. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
2700 kn. zeep. 132 md. aardewerk. *Anderson Tolson en co.*
2 platen ijzer. *Cores de Vries.*
4 coll. manufact. ....
29 coll. manufact. *Metzendorff Wilmons en co.*
18 coll. manufact. 5 do. ijzerwerk. *Moormann en co.*
8 coll. manufact. *Morgan Melbourn en co.*
125 md. aardewerk. *Order.*
102 md. aardewerk. 50 vn. bier. 12 stav. ijzer. *Agenten.*
10 coll. manufact. 7 kn. do. 18 do. .... 1 do. zeildoek. 1 do. diversen. ....
3 kn. manufact. *Burt Myrtle en co.*
2 vn. ijzerwerk. *Hunter Houghton en co.*

Lading voor Soerabaija.

104 vs. spijkers. 1 do. guano. 60 roll. touw. *Cesard en co.*
3 kn. gedr. katoen. 32 do. zuren. *Anderson Tolson en co.*
4 bn. zeildoek. 4 kn. kain pandjang. 1 rustbank. 1 kt. provisien. 3 do. brandy. *Adam en co.*
1 rijtuig. 1 pak monsters. *Oudart.*
3 ks. staal. 8 do. kramerijen. 1 do. slendangs. 2 bn. woll. dekens. 1 pak monsters. 1 kt. slendangs. *Moormann en co.*
492 pic. dadels. *Andreas en co.*
4 kn. manufact. 7 do. doeken. uit entrep. *Busing Schröder en co.*

Lading voor Nederland.

450 pic. tin. *N. H. M.*

Naar Nederland via Samarang en Padang per ned. bark *Jacoba en Christina*, gez. Berk. agt. Haager en Schuurman.

Lading voor Samarang bestemd Java-Bode dd. 5 September 1857 No. 71.

120 pic. provisien. *Moormann en co.*
54 kazen. 20 vs. boter. 20 hammen. 2 kn. modewaren. 2 do. chocolaad. 6 do. azijn. *Gezagvoerder.*

Lading voor Nederland.

300 pic. tin. *N. H. M.*
920 pic. suiker. 10 do. rotting. 30 do. sapanhout. *Moormann en co.*

Lading voor Padang.

12 bn. zakken. 3 pakk. goenie garen. *Moormann en co.*

Naar Nederland via Soerabaija per ned. bark *Souburg*, gez. Evers. agt. Landberg Bezoet de Bie en co.

Aan boord gebleven lading van Nederland zie verdere lading voor Soerabaija Java Bode dd. 12 September 1857 No. 73.

323 bn. zakken. 100 vn. specie. *N. H. M.*
19 coll. manufact. 40 do. kramerijen. 1200 ks. zeep. *B. van Leeuwen en co.*
1 kt. chocolaad. *Agenten.*
11 coll. provisien. *Gezagvoerder.*

Lading voor Soerabaija.

25/$_2$ pic. spijkers. *Dummler en co.*
12 kn. blad koper. 20 vs. spijkers. 97 do. boter. 8 do. meel. 1 do. gedr. groenten. 1 keld. zuren. 1 md. wijn. 1 do. likeur. 3 kn. koek en banket. 8 do. petten. 1 do. wasdoek. *Agenten.*
5 kn. naaigaren. 40 pic. band ijzer. 102 do. rond do. 20 kn. spiegels. 15 do. vinger glazen. 2 do. glazen. 3 do. postpapier. *Arathoen.*

Naar Samarang en Soerabaija per Hamb. brik *Christian*, gez. Binder. agt. Bahre en Kinder.

40/m. man. sigaren. *Gezagvoerder.*
1159/m. man. sigaren. *Agenten.*
1155/m. man. sigaren. *Martin Dyce en co.*

Naar Samarang, Soerabaija, Macassar, Timor en de Moluccos per ned. ind. stoomb. *Padang*, gez. Schipper. agt. Cores de Vries.

20 vn. vleesch. uit entrep. *Agenten.*
50 ks. cognac. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
7 kn. diversen. 1 do. cambrics. uit entrep. *de Weerdt Ruyl en co.*
2 kn. manufact. uit entrep. *Adam en co.*
2 kn. absijnth. 1 do. kiersch wasser. 1 do. fromage de gruyère. 3 do. modewaren. 8 do. likeuren. 2 md. rum. 1 kt. bitter. *Bosscher.*
7 vn. vleesch en spek. 8 do. boter. 8 kn. wijn. uit entrep. *Agenten.*
1 kt. cognac. 1 keld. genever. uit entrep. *van der Meulen en co.*
12 md. min. water. uit entrep. *van Ommeren Rueb en co.*
3 kn. wijn. 11 vn. bier uit entrep. *van der Meulen en co.*
1 rijtuig. 3 kn. wijn. *Dümmler en co.*
1/$_2$ vn. meel. 1 kn. likeur. 5 vs. boter. 4 wipstoelen. 1 trommel. 1 pot ingel. vruchten. 4 kn. wijn. 2 do. madera. 1 do. champagne. *van der Meulen en co.*
20/m. man. sigaren. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
5 kn. comp. lepels. 2 vn. hangsloten. 10 kn. kramerijen. 1 do. borstrokken. 8 do. parfumerien. 30 bn. zakken. 14 kn. blad koper. 2 do. comp. spijkers. 1 do. medicijnen. *Bahre en Kinder.*
10 kn. gedr. katoen. uit entrep. *Borneo comp. limited.*
4 kn. wijn. 1 do. hammen. 1 do. zuren. 1 do. groenten. 5 vs. boter. *John Pryce en co.*
4 kn. manufact. 4 do. gedr. katoen. uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*
100 hammen. *John Pryce en co.*
8 zadels. 24 schilderijen. 16 doz. hemden. 60 do. sokken en kousen. 10 ps. draagzadels. 30 kruidhoorn. 10 zakk. hagels. 1 mand. tafelserviesen. 15 doz. glazen. 2 vn. hammen. 3 kn. vruchten op brandy. 4 spiegels. 50 ps. poppen. 2 pakk. zakdoeken. 1 kt. papier. 2 vs. witte verf. 1 do. gr. do. 1 kt. zadels. *Neijs.*
2 vn. vleesch. uit entrep. *Agenten.*
4 kn. gedr. katoen. uit entrep. *Morgan Melbourn en co.*
1 kt. tuigen. 1 do. glaswerk. *Levert en co.*
2 vs. spijkers. 1 ankers. 1 ketting. *Landberg en Zoon.*
2 kn. kruid. *Anderson Tolson en co.*

Naar Nederland via Soerabaija per ned. bark *Eersteling*, gez. Armstrong. agt. Hunter Houghton en co.

Aan boord gebleven lading van Liverpool.

20 bn. manufact. 1 kt. kramerijen. 104 stav. ijzer. *Agenten.*
20 coll. manufact. *Burt Myrtle en co.*
95 coll. manufact. 200 vs. staal. *Metzendorff Wilmans en co.*
2 coll. manufact. *Morgan Melbourn en co.*
28 coll. manufact. *McEwen en co.*
17 coll. manufact. *Martin Dyce en co.*
1 krandj. aardewerk. 7 coll. manufact. *Busing Schröder en co.*
28 coll. manufact. 1000 ks. zeep. *Arderson Tolson en co.*
8 coll. manufact. *Adam en co.*
1 kt. blik. *Bahre en Kinder.*
10 kn. manufact. *Order.*
157 krandj. aardewerk. ....
47 kn. koopmanschapp. 4 coll. do. 6 vn. do. *Kruer von Oven en co.*
14 kn. koopmanschapp. *Bartsen Brothers.*
1 kt. koopmanschapp. *van Eck en co.*
11 coll. machinerien. *Fraser Eaton en co.*

Lading voor Nederland.

400 pic. tin. *N. H. M.*

Naar Engeland via Soerabaija per Am. schip *Red Gauntlet*, gez. Andrews. agt. Paine Stricker en co.

350 pic. sapanhout. 100 do. rotting. uit entrep. *Bahre en Kinder.*
89 pic. rotting. *Agenten.*

Naar Samarang per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, Deighton. agt. Levert en co.

5 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
1 kt. regaal. *Gezagvoerder.*
1 bl. drills. 1 pak boeken. *Maclaine Watson en co.*
f 120,000 zilv. munt. *Gouvernement.*

Naar Palembang per ned. ind. bark *Maijmoen*, gez. Said Abd. Rachman bin Kassim.

32 corg. sarongs. 50 doz. borden. *Gezagvoerder.*
93 kn. lijnwaden. 1 kt. monsters. *N. H. M.*

Naar Tagal en Pecalongan per ned. ind. brik *Tartar*, gez. Tan Enghok.

25 vs. boter. 10 keld. genever. 2 vn. wijn. 1 kt. diversen. olijven. *John Pryce en co.*
1 kt. monselines. *Sim Tiamtjoan.*
17 kn. wit katoen. *Oeij Tjongijouw.*
9 kn. madapoll. 1 do. mouselines. 16 do. brandy. 1 do. leder 1 do. aardewerk. 2 do. provisien. 2 do. speelgoed. 30 do. 1 do. doeken. 1 wagen. *Sim Tiamtjoan.*
6 kn. cambrics. *Said Aloewie Atas.*
4 kn. cambrics. *Said Alie Albetie.*
f 1000 recepis. 1 kt. rood katoen. 2 do. madapoll. 24 pic. da[illegible] 18 do. dadels. *Sim Tiamtjoan.*

Naar Singapore via Muntok en Riouw per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Lewis. agt. Maclaine Watson en co.

41 coll. manufact. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
40 bn. drills. uit entrep. *Paine Stricker en co.*
6 coll. manufact. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
50 kell. genever. uit entrep. *Reynst en Vinju.*
3 kn. ijzerwerk. uit entrep. *Andreas en co.*
2 pakk. regalen. *Agenten.*
2 kn. kain pandjang en slendangs. *Koe Mahoij.*
250 ps. sp. matten. *Ranga Rechsa Dirdja.*
1 kt. doeken. *Sech Awab bin Soenkar.*
36 pic. uijen. 1 do. staartpeper. *Njo Kio.*
45 pic. was. *Sim Sienliong.*
2 kn. doeken. *Sech Awab Soeit.*
1 kt. jap. goederen. *Borneo comp. limited.*
1 kt. doeken. *Sech Moh. Baresdit.*
f 192,015 zilv. munt. *Gouvernement.*
10 md. suiker. 20 keld. lijnolie. 20 kazen. 1 kt. bitter. 1 do. provisien. 6 vs. groentens. *John Pryce en co.*
3$^{6}/_{2}$ legg. arak. *Maclaine Watson en co.*
1/$_2$ kn. opium. uit entrep. *Dümmler en co.*
3 vn. vleesch. uit entrep. *Paine Stricker en co.*
274 pic. koffij. *Gaspers en co.*
285 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Naar Borneo's Weskust per ned. ind. stoomb. *Banda*, gez. Bosch. agt. Cores de Vries.

3 kn. wijn. 3 vs. boter. uit entrep. *Agenten.*
17 vn. azijn. 27 do. boter. 6 do. meel. 22 do. spek. 2 krandj. suik[illegible] 1 kt. rhijnwijn. 4 do. teneriffe wijn. 12 do. milit. goederen. [illegible] coll. artill. do. 80 vn. vleesch. 2 zakk. koffij. 21 do. boonen. [illegible] kn. diversen. 9 coll. provisien. *Gouvernement.*

Naar Nederland ned. schip *Louise*, gez. Buijs. agt. Kopersmit en co.

199$^{128}/_{1000}$ pic. cochenille. 517$^{986}/_{1000}$ do. kaneel. 22$^{37}/_{100}$ do. pep[illegible] 192$^{888}/_{1000}$ do. thee. 200 do. rotting. 1050 do. tin. 6000$^{32}/_{100}$ [illegible] suiker. 4700 do. koffij. *N. H. M.*
10/m. sigaren. uit entrep. *Bahre en Kinder.*
1 vt. spek. uit entrep. *Hughan en Rehling.*
2 kn. naturalien. *Gouvernement.*

Naar Nederland via Soerabaija per ned. bark *Vreede*, gez. ter Brugge. agt. de Weerdt Ruyl en co.

80 pic. rotting. 7 do. sapanhout. *Agenten.*

Naar Nederland via Samarang per ned. bark *Generaal Michiels*, gez. Visser. agt. van der Burg Vriesendorp en co.

2 kn. wijn. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
5 vs. spijkers. *Bahre en Kinder.*
92 kn. wijn. 400 md. min. water. *Order.*

Lading voor Nederland.

300 pic. tin. 399$^{938}/_{1000}$ do. thee. *N. H. M.*

Naar Soerabaija per Hanov. bark *Verden*, gez. Kapperman. agt. Tolken Voget en co.

Aan boord gebleven Lading van Hamburg.

1088 stav. ijzer. 2010 blokk. spiauter. 170 stukk. lood. 15 kn. kramerijen. 27 do. aardewerk. 51 do. geweren. 5 do. manufact. [illegible] do. inkt. 2 do. ijzerwerk. *Agenten.*
1 kt. ijzerwerk. *Andreas en co.*
2 kn. ijzerwerk. *Order.*

Naar Soerabaija per ned. ind. stoomb. *Soerabaija*, gez. Guijot. agt. Cores de Vries.

6 vs. boter. 4 do. vleesch. 4 ks. wijn. 1 vt. brood. uit entrep. *Agenten.*
14 ks. shirtings. *Busing Schröder en co.*
1 kt. boeken. *Dümmler en co.*
2 ks. koperwerk. *Hunter Houghton en co.*
100/m. man. sigaren. 5 ks. chitzen. uit entrep. *Said awab bin Said Balawie*
5 bn. lijnwaden. uit entrep. *Anderson Tolson en co.*
20 kn. manufact. uit entrep. *Adam en co.*
10 kn. manufact. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
1 kt. stofgoud. *Said Aloewie Satrie.*
1 kt. zijdenstoffen. uit entrep. *Arathoon.*
17 kn. manufact. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
7 kn. manufact. uit entrep. 4 ks. slendangs. *Pitcairn Syme en co.*
1000 vuurvaste. steenen. 194 tross. touwwerk. 26500 ps. klinknagels. 3 kn. machinerien. 4 aambeelden. eenige machinerien. 300 platen ijzer. 25 vloer platen. 2 ps. machinerien. 1 kt. wijn. 2 vs. boter. 2 kn. zeildoek. 4 do. karldoek. 2 do. draaddoek. 9 ps. vlaggedoek. 1 ijzerenwant. uit entrep. *Agenten.*
f 26000 .... *Moormann en co.*
8 kn. doeken. *van Ommeren Rueb en co.*
10 kn. opium. 1 do. geneesmiddelen. *Gouvernement.*
5 kn. bier. 1 do. diversen. 1 pak kleederen. *van Ommeren Rueb en co.*
1 kt. modewaren. 2 pakk. monsters. *Pandel en Stiehaus.*
3 kn. kantoor, schrijfbehoeften en muzijk. *H. M. van Dorp.*
1 kt. boeken. 1 blik diversen. *Paine Stricker en co.*
1 bl. batik goederen. 1 kt. kain pandjang. 3 do. provisien. *Ong Goatsoeij.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.